

Ülevaade Eesti demograafilistest trendidest, üldhariduskoolide õppijate ning koolide arvudest ning tulevikuproгноosidest

Kadi Serbak

Haridus- ja Teadusministeerium

2025

Sisukord	
Kokkuvõte.....	3
Rahvastiku vanuseline struktuur	5
Sündimus.....	7
Rahvastiku paiknemine.....	10
Rahvastikuränne.....	12
Rahvastiku paiknemine pikemas vaates ehk Eesti üleriigiline planeering 2050	14
Üldhariduskoolide õpilased ja koolid	17
Muutused õpilaste arvus	17
Muutused üldhariduskoolide arvus	21
Gümnaasiumivõrk ja gümnaasistide õpiränne	24
Tulevikuprognosisid.....	34
Eesti 2050 üldplaneeringu jaoks koostatud rahvastikuprognosisid	34
Õppekohtade vajaduse prognoosisid.....	39
Põhikoolilõpetajate prognoosis.....	39
Gümnaasistide prognoosis	41
Viidatud allikad	45

Kokkuvõte

Eakaid on aasta-aastalt Eestis aina enam, samal ajal lapsi ja noori ning ka noori täiskasvanuid aina vähem. 0-19-aastaste osakaal elanike seas on langenud viimase 20. aastaga 23%-lt 21%-le. 80-aastaste ja vanemate osakaal on samal perioodil tõusnud 3%-lt 6%-le. Vähese sündimuse taustal noorte osakaal langeb edaspidigi.

Viimase viie aastaga (2020-2024) on sündimus langenud 13 206-lt sünnilt 9690-le sünnile (-27%), võrreldes 2005. aastaga on sündimuse langus 2024. aastaks Eestis keskmiselt -32%.

Lisaks rahvastiku vananemisele, rahvastik pealinnastub. Võrreldes 2005. aastaga on kogu rahvaarv kasvanud vaid Harju- ja Tartumaal. Harjumaal elas 2025. aasta 1. jaanuaril ca 106 000 inimest rohkem kui 2005. aasta 1. jaanuaril. Tartumaa elanike arv kasvas samal perioodil ca 9000 elaniku võrra. Kõigis teistes maakondades rahvaarv vähenes. Kõige suurem rahvaarvu protsentuaalne kahanemine on võrreldes 2005. aastaga toimunud Jõgevamaal, Läänemaal ja Ida-Virumaal.

2024/25. õppeaasta oli viimase 11 aasta jooksul esimene õppeaasta kui üldhariduskoolide statsionaarse õppe õpilaste arv võrreldes eelmise õppeaastaga langes pea 700 õpilase võrra.

Võrreldes 2005/06. õppeaastaga on õpilaste arv kasvanud ainult Harjumaal ning Tartumaal ning ülejäänud maakondades on langenud. Kui 2005/06. õppeaastal õppis Harjumaal koolides kokku 36% kogu Eesti õpilastest, siis 2024/25. õppeaastaks on näitaja tõusnud 49%-le. Tartumaa õpilaste osatähtsus on tõusnud samal perioodil 12%-lt 14%-le. Teiste maakondade õpilaste osakaal on langenud.

2025. aastal avaldatud uuringu järgi ei õpi kodule lähimas gümnaasiumis 59% gümnaasistidest. Väikeseid gümnaasiumeid pidavates kohalikes omavalitsustes elab märkimisväärselt enam gümnaasiste kui kohalikus gümnaasiumis õpib.

Eesti 2050 üleriigilise planeeringu stsenaarium pealinnastuv Eesti (A) näitab, et seniste rändetrendide jätkumise korral kahaneb Eesti rahvaarv perioodil 2024-

2050 kokku ligi 30 000 inimese võrra ehk 2%. Antud stsenaariumi korral on rahvaarvu kasv suurim Tallinna linnaregioonis, samuti Tartu ja Pärnu lähivaldades.

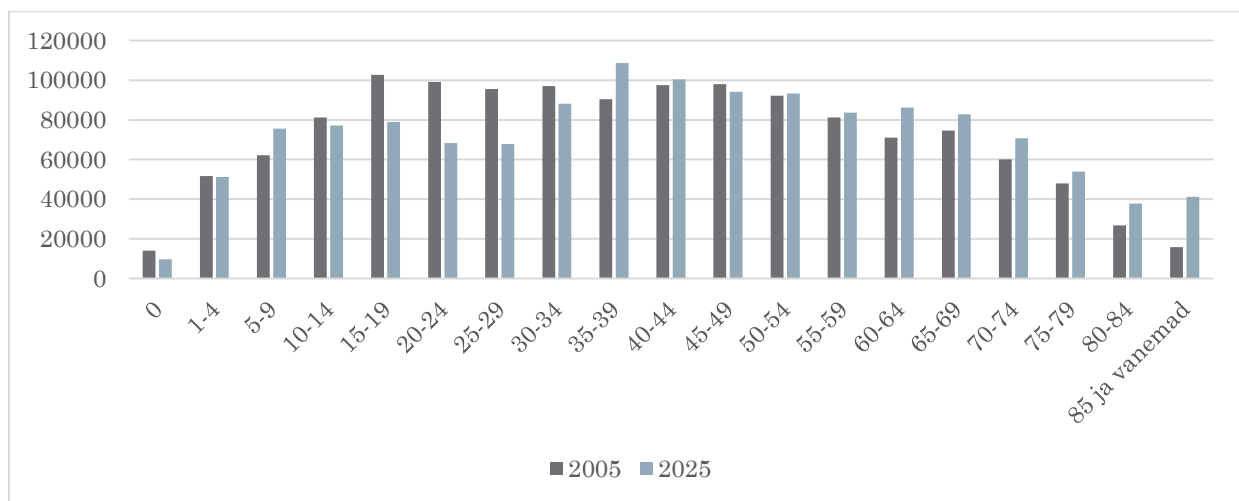
Aastatel 2025-2026 seisavad ees põhikoolilõpetajate tipuaastad ning seejärel algab põhikoolilõpetajate arvu vähenemine. Aastaks 2033 on põhikoolilõpetajaid ca 1000 võrra vähem võrreldes 2024. aastal lõpetanute arvuga. (-7%). Suurim protsentuaalne langus leiab aset Hiiumaa (-27%), Valgemaal (-23%) ja Ida-Virumaal ning Põlvamaal (mõlemas -22%). Absoluutarvudes suurim langus leiab aset Harjumaal (üle 400 lõpetaja vähenemine).

Gümnasistide prognoos on paaril järgneval aastal tõusmas. Gümnasistide arvu tipuaastateks prognoosiperioodil 2025-2027. Seejärel hakkab gümnasistide arv proportsionaalselt põhikoolilõpetajate arvu langusega kahanema. Kui põhiharidusejärgselt kutsehariduses (sh kutsekeskhariduses) jätkajate osakaal tõuseb, jõuab gümnasistide arv tagasi 2024/25. õppeaasta tasemele 2028-2029. aastatel. Protsentuaalselt suurimad langused leiavad aset Hiiumaal (-29%) ja Põlvamaal (-18%). Suurimad absoluutarvudena vähenemised Harjumaal (-843 gümnasisti) ning Ida-Virumaal (-192 gümnasisti).

Rahvastiku vanuseline struktuur

Erinevatest teguritest mõjutatuna on Eesti elanike arv viimase 20 aasta võrdluses kasvanud. 2025. aasta 1. jaanuari seisuga elas Eestis kokku 1 369 995 inimest, mis on ca 41 000 inimese võrra enam kui 2020. aastal ning ca 11 000 inimese võrra enam kui 2005. aastal.

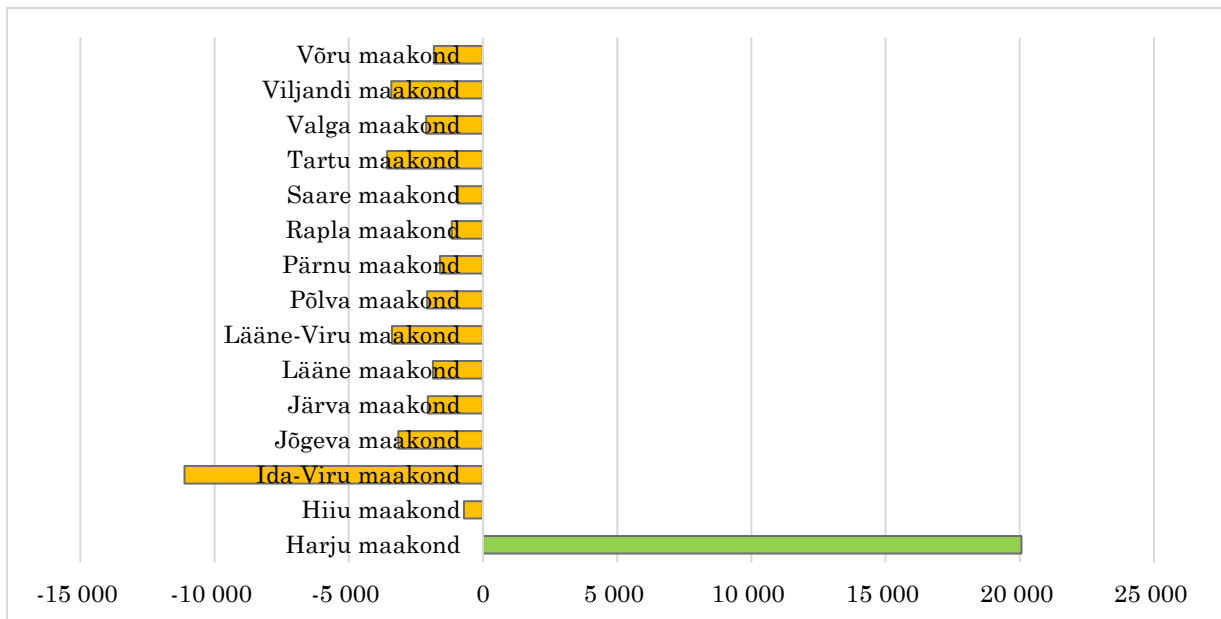
Eakaid on aasta-aastalt Eestis aina enam, samal ajal lapsi ja noori ning ka noori täiskasvanuid aina vähem (Joonis 1).

Joonis 1. Rahvastiku vanuseline jaotus 2005. aastal ja 2025. aastal, allikas Statistikaamet (tabel RV021)

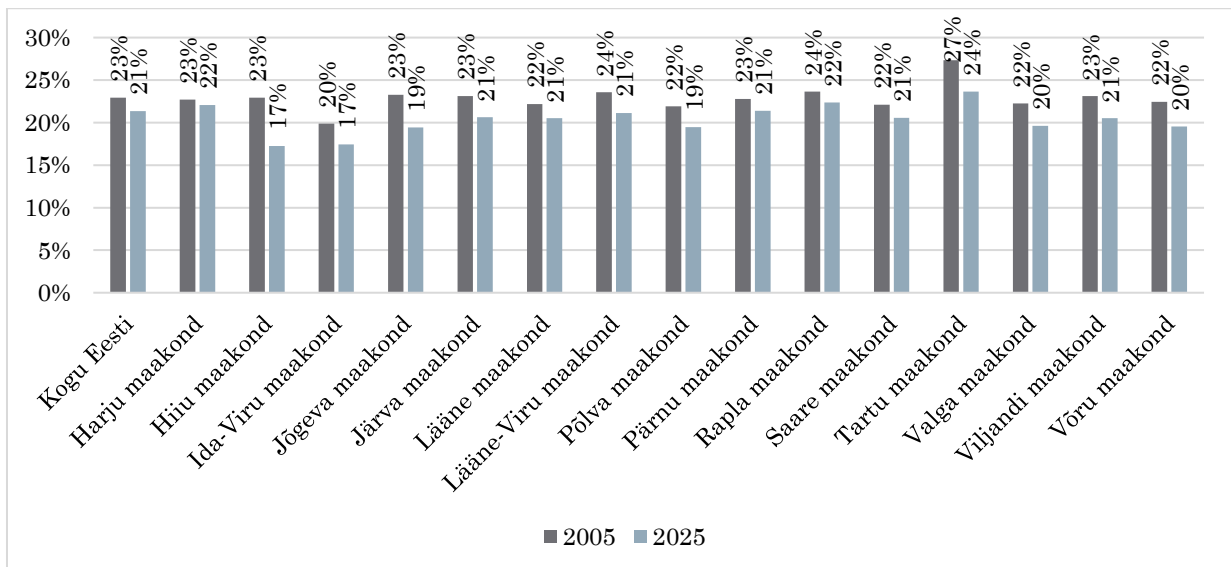
0-19-aastaseid oli 2005. aastal Eestis kokku 311 630, 2025. aastaks oli samavanusegrupi esindajate arv langenud 292 687-ni (-6%). Võrdluseks, 80-aastaseid ja vanemaid oli 2005. aastal kokku 42 520, 2025. aastal oli samas vanusegrupis kokku 78 976 elanikku (+186%). 0-19-aastaste osakaal elanike seas on langenud viimase 20. aastaga 23%-lt 21%-le. 80-aastaste ja vanemate osakaal on samal perioodil tõusnud 3%-lt 6%-le.

Maakondade lõikes on 0-19-aastaste absoluutarv kasvanud ainult Harjumaal ca 20 000 noore võrra (122 000-lt 142 000-le). Kõigis teistes maakondades on 0-19-aastaste absoluutarv vähenenud (Joonis 2). Absoluutarvudes kõige suurem vähenemine on aset leidnud Ida-Virumaal, kus 0-19-aastaseid on võrreldes 20 aasta taguse ajaga 11 000 võrra vähem. Ülejäänud maakondades on 0-19-aastaste arvu vähenemine jäänud 700-3500 noore vahemikku.

Joonis 2. 0-19-aastaste absoluutarvu muutus maakondade lõikes 2025. aastaks võrreldes 2005. aastaga, allikas Statistikaamet

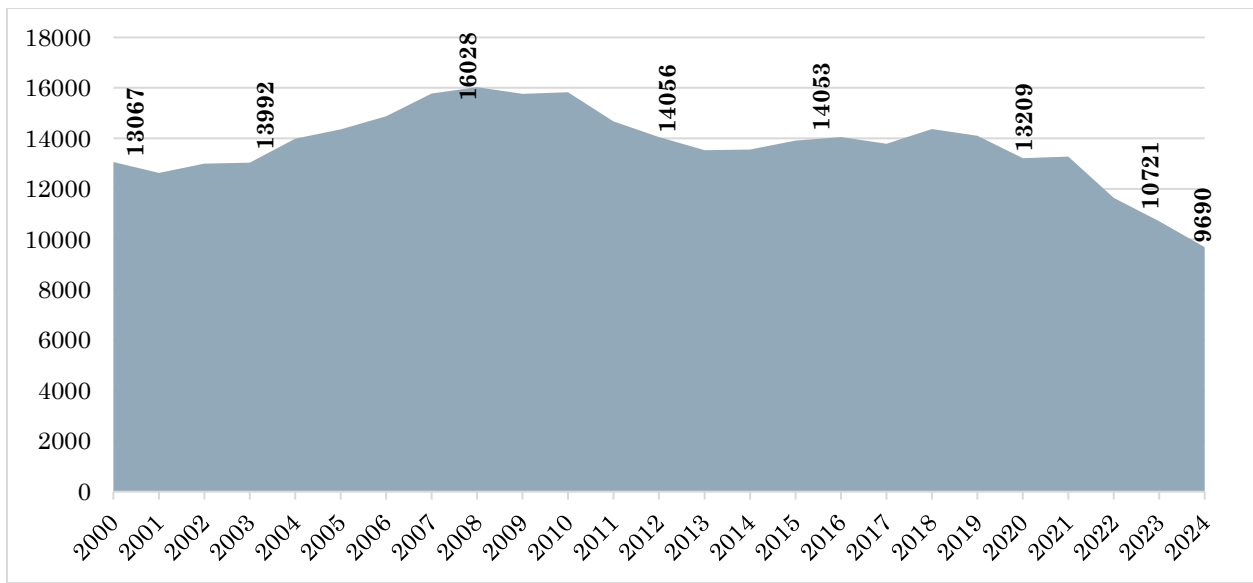
0-19-aastaste osakaal rahvastikus on viimase 20 aasta võrdluses vähenenud kõigis Eesti maakondades, sh ka Harjumaal, hoolimata sealsest 0-19-aastaste absoluutarvu kasvust. 0-19-aastaste osakaal rahvastikus on kõige enam vähenenud Hiiumaal, kus 2005. aastal moodustasid selle vanusegrupi esindajad rahvastikust 23%, 2025. aastal aga 17%. Kõige vähem on 0-19-aastaste osakaal rahvastikust vähenenud Harjumaal, Pärnumaal ja Raplumaal (kõigis vastavalt 1 protsendipunkti võrra).

Joonis 3. 0-19-aastaste osakaal rahvastikus maakondade lõikes 2005. aastal ja 2025. aastal, allikas Statistikaamet

Sündimus

Sündimus on viimasel 20 aastal lainetanud valdavalt 15-16 tuhande ja 13 tuhande vahel. Viimastel aastatel on sündimus olnud rekordmadalal tasemel, mille mõjutajatena on nähtud nii koroonakriisi kui ka Ukrainas käivat sõda ning üldist ebakindlust tuleviku ees.

Joonis 4 5. Sündimus aastatel 2000-2023, allikas Statistikaamet

Viimase viie aastaga (2020-2024) on sündimus langenud 13 206-lt sünnilt 9690-le sünnile (-27%), võrreldes 2005. aastaga on sündimuse langus 2024. aastaks Eestis keskmiselt -32%. (Tabel 1). Maakondade lõikes on võrreldes 2005. aastaga protsentuaalselt sündimus langenud kõige enam Ida-Virumaal ning kõige vähem Tartumaal (Tabel 1). Märkimisväärne on, et ka Harjumaal on sündimus võrreldes 2005. aastaga langenud.

Tabel 1. Sünnid maakondade lõikes 2005-2024, allikas Statistikaamet

Maakond	2005	2020	2024	muutus 2024 vs 2005
Harju maakond	6221	6453	4793	-23%
Hiiu maakond	95	63	54	-43%
Ida-Viru maakond	1639	892	630	-62%
Jõgeva maakond	328	231	185	-44%
Järva maakond	392	300	181	-54%
Lääne maakond	240	198	123	-49%
Lääne-Viru maakond	631	569	405	-36%
Põlva maakond	299	209	140	-53%
Pärnu maakond	851	805	615	-28%
Rapla maakond	358	317	244	-32%
Saare maakond	332	324	190	-43%
Tartu maakond	1772	1825	1439	-19%
Valga maakond	318	276	161	-49%
Viljandi maakond	508	441	322	-37%
Võru maakond	366	303	208	-43%
Kogu Eesti	14350	13206	9690	-32%

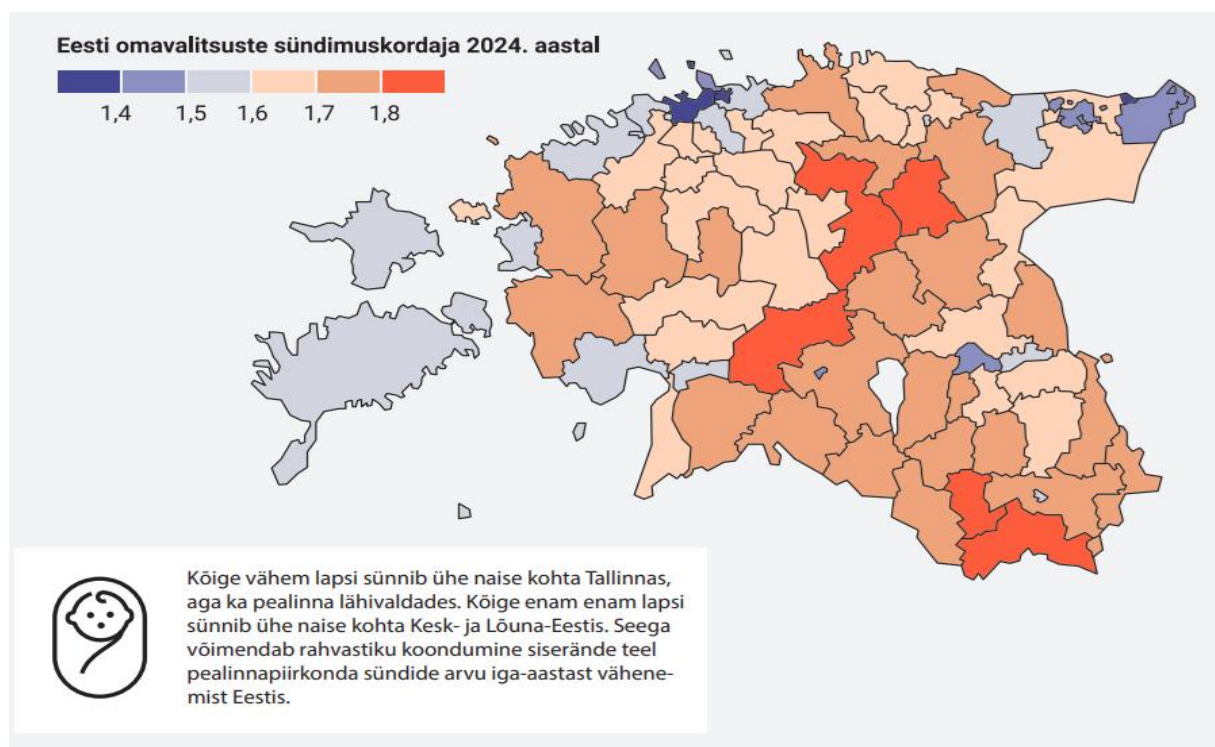
On märkimisväärne, et Harjumaa sünnid moodustavad kogu riigi sündidest sisuliselt poole. Viimase 20 aasta jooksul on suurenenud Harjumaa sündide osakaal – 2005. aastal moodustasid Harjumaa sünnid 43%, 2025. aastal 49%. Ka Tartumaa ja Raplammaa sündide osakaal on võrreldes 2005. aastaga kasvanud (Tabel 2).

Tabel 2. Sündide osakaal maakondade lõikes 2005. aastal ning 2024. aastal, allikas Statistikaamet

Maakond	2005	2024
Harju maakond	43%	49%
Hiiu maakond	1%	1%
Ida-Viru maakond	11%	7%
Jõgeva maakond	2%	2%
Järva maakond	3%	2%
Lääne maakond	2%	1%
Lääne-Viru maakond	4%	4%
Põlva maakond	2%	1%
Pärnu maakond	6%	6%
Rapla maakond	2%	3%
Saare maakond	2%	2%
Tartu maakond	12%	15%
Valga maakond	2%	2%
Viljandi maakond	4%	3%
Võru maakond	3%	2%

Kohalike omavalitsuste lõikes võrreldes on kolm kohalikku omavalitsust, kus viimase viie aasta vaates (2020-2024) on sündide arv kasvanud. Nendeks kohalikeks omavalitsusteks on Kehtna vald (kasv 16 sündi), Kastre vald (kasv 15 sündi) ja Harku vald (kasv 8 sündi). Ülejäänud 76-es kohalikus omavalitsuses on sünnid viimase viie aasta vaates langenud. Kõige enam kahanesid viimase viie aasta vaates sünnid protsentuaalselt Kihnu vallas (-73%; 11-lt 3-le), Setomaa vallas (-69%; 29-lt 9-le) ning Saarde vallas (-63%; 38-lt 14-le). Viimase 20 aasta sündide muutust kohalike omavalitsuste lõikes võrrelda ei saa, sest nii vanu andmeid kehtiva haldusjaotuse järgi Statistikaameti avalikus andmebaasis ei avaldata.

Sündimuse summaarne kordaja ehk sündide arv ühe naise kohta erineb omavalitsuste lõikes märkimisväärselt (Kaart 1). Kõige vähem sünnib ühe naise kohta lapsi Tallinnas ja selle lähivaldades. Enim lapsi sünnib ühe naise kohta Kesk- ja Lõuna-Eestis.

Kaart 1. Eesti omavalitsuste sündimuskordaja 2024. aastal¹

¹ Tammaru, T., Kährik, A., Aasa, A., Kalm, K., Metspalu, P., Ideon, A., Sepp, V., Roose, A., Ojari, A., Tammis, T., Kalvo, R., Noorkõiv, R., Sooväli-Sepping, H. (2025); Üleriigilise planeeringu asustuse arengustsenaariumide koonduring: lõpparuanne; Tartu Ülikool, EKA, Hendrikson DGE; [Uuringud | Riigiplaneering](#)

Rahvastiku paiknemine

Nagu ka juba eelnevates peatükkides esitatud andmed on näidanud, siis lisaks rahvastiku vananemisele, rahvastik ka pealinnastub (kolib Tallinna ning selle lähipiirkondadesse). Võrreldes 2005. aastaga on kogu rahvaarv kasvanud vaid Harju- ja Tartumaal. Harjumaal elas 2025. aasta 1. jaanuaril ca 106 000 inimest rohkem kui 2005. aasta 1. jaanuaril. Tartumaa elanike arv kasvas samal perioodil ca 9000 elaniku võrra. Kõigis teistes maakondades rahvaarv vähenes. Kõige suurem rahvaarvu protsentuaalne kahanemine on võrreldes 2005. aastaga toimunud Jõgevamaal, Läänemaal ja Ida-Virumaal (Tabel 3). Absoluutarvudes on suurim rahvaarvu vähenemine aset leidnud Ida-Virumaal, kus elanike arv on vähenenud pea 40 000 võrra.

Tabel 3. Rahvastiku paiknemine maakonniti 2005-2025, allikas Statistikaamet

rahvastik	2005	2020	2025	muutus 2025 vs 2005	muutus 2025 vs 2005 absoluutarvudes
Harju maakond	540 730	605 029	647 024	20%	106 294
Hiiu maakond	9 370	9 315	8 346	-11%	-1 024
Ida-Viru maakond	170 090	134 259	130 156	-23%	-39 934
Jõgeva maakond	36 130	28 442	27 031	-25%	-9 099
Järva maakond	35 440	30 174	29 815	-16%	-5 625
Lääne maakond	27 230	20 444	20 358	-25%	-6 872
Lääne-Viru maakond	67 420	58 862	59 065	-12%	-8 355
Põlva maakond	30 450	24 647	23 553	-23%	-6 897
Pärnu maakond	89 320	86 185	87 747	-2%	-1 573
Rapla maakond	37 020	33 282	33 990	-8%	-3 030
Saare maakond	33 820	33 083	31 804	-6%	-2 016
Tartu maakond	155 590	153 317	164 650	6%	9 060
Valga maakond	33 850	28 204	27 560	-19%	-6 290
Viljandi maakond	54 880	46 161	45 168	-18%	-9 712
Võru maakond	37 510	35 415	33 728	-10%	-3 782

Kohalike omavalitsuste lõikes on 45-s kohalikus omavalitsuses viimase viie aasta jooksul elanike arv kahanenud. Kolmes kohalikus omavalitsuses ei ole elanike arv sel perioodil muutunud ning 31-s kohalikus omavalitsuses on elanike arv kasvanud. Kõige enam on elanike arv kasvanud Kambja vallas, Kiili vallas, Rae vallas ning Harku vallas, kõigis enam kui 20% (Tabel 4). Kõige enam on elanike arv vähenenud väikesaartel ning lisaks Alutaguse vallas, Toila vallas, Rõuge

vallas ja Setomaa vallas. Nii nagu ka sündide puhul, ei ole ka elanike arvu vaates võimalik 20 aasta võrdlust kohalike omavalitsuste kaupa teha, sest Statistikaamet ei ole 20 aasta taguseid andmeid tänasesse haldusjaotusesse kohalike omavalitsuste kaupa ümber arvutanud.

Tabel 4. Rahvastiku muutus viimase viie aasta vaates kohalike omavalitsuste lõikes (2025 vs 2020), allikas Statistikaamet

kasv üle 20%	kasv 1-19%
Kambja vald; Kiili vald; Rae vald; Harku vald	Tartu vald; Jõelähtme vald; Luunja vald; Kastre vald; Saku vald; Saue vald; Viimsi vald; Lääne-Harju vald; Kose vald; Keila linn; Maardu linn; Kohila vald; Raasiku vald; Tori vald; Rakvere linn; Pärnu linn; Anija vald; Rapla vald; Jõhvi vald; Võru linn; Nõo vald; Tapa vald; Elva vald; Haapsalu linn
ei ole muutunud: Viljandi linn, Paide linn, Kuusalu vald	
langus kuni 10%	langus enam kui 10%
Kehtna vald; Viru-Nigula vald; Kohtla-Järve vald; Häädemeeste vald; Lääne-Nigula vald; Valga vald; Vinni vald; Viljandi vald; Järva vald; Loksas linn; Türi vald; Märjamaa vald; Otepää vald; Sillamäe linn; Kadrina vald; Väike-Maarja vald; Põhja-Pärnumaa vald; Saaremaa vald; Põltsamaa vald; Narva linn; Põlva vald; Kanepi vald; Lüganuse vald; Jõgeva vald; Tõrva vald; Lääneranna vald; Võru vald; Põhja-Sakala vald; Saarde vald; Mulgi vald; Peipsiääre vald; Rāpina vald; Narva-Jõesuu vald; Antsla vald; Haljala vald; Mustvee vald; Hiiumaa vald	Toila vald; Rõuge vald; Setomaa vald; Alutaguse vald; Muhu vald; Kihnu vald; Vormsi vald; Ruhnu vald

Rahvastikuränne

Eesti siseselt toimuvast rändest on aastatel 2020 ja 2025 võitnud Harjumaa, Saaremaa ja Tartumaa (Tabel 5). Hiiumaa siserände rändesaldo oli positiivne 2020. aastal ning Pärnumaa siserände rändesaldo oli positiivne 2024. aastal. Ülejäänud maakondade puhul oli siserände rändesaldo negatiivne nii 2020. aastal kui ka 2024. aastal, mis tähendab seda neist maakondadest asus teistesse maakondadesse elama rohkem inimesi kui asemele kolis.

Tabel 5. Siserände ja välisrände rändesaldo aastatel 2020 ja 2024 maakondade lõikes, allikas Statistikaamet

Maakond	rändetüüp	rändesaldo	
		2020	2024
Harjumaa	siseränne	2020	1229
	välisränne	1904	633
Hiiumaa	siseränne	108	-42
	välisränne	0	18
Ida-Virumaa	siseränne	-921	-764
	välisränne	-91	-9
Jõgevamaa	siseränne	-161	-86
	välisränne	-31	-1
Järvamaa	siseränne	-231	-30
	välisränne	5	37
Läänemaa	siseränne	-97	-71
	välisränne	22	-30
Lääne-Virumaa	siseränne	-263	-76
	välisränne	41	68
Põlvamaa	siseränne	-34	-82
	välisränne	8	-15
Pärnumaa	siseränne	-211	165
	välisränne	149	287
Raplamaa	siseränne	-86	-45
	välisränne	-6	-20
Saaremaa	siseränne	58	6
	välisränne	6	-38
Tartumaa	siseränne	310	127
	välisränne	84	337
Valgamaa	siseränne	-115	-164
	välisränne	13	57
Viljandimaa	siseränne	-122	-109
	välisränne	-2	62
Võrumaa	siseränne	-255	-58
	välisränne	-14	-3

Nii 2020. aastal kui ka 2024. aastal oli Eesti välisrände rändesaldo positiivne ehk Eestisse kolis rohkem inimesi kui Eestist lahkus. Kui 2020. aastal lahkus Eestist 14427 inimest, siis asemele kolis ca 16209 inimest, seega jäi rändesaldo pea 3800 inimese võrra positiivseks. 2024. aastal oli lahkujaid enam (17 260), kuid ka Eestisse elama asunud oli 18634. Välisrände rändesaldo on positiivne rohkemate maakondade puhul (Tabel 5). Eelkõige kasvab Eestisse sisseränne ukrainlaste arvelt. Pooled sisserändajatest olid Ukraina kodakondsusega².

² [Eesti rahvaarv kasvab ukrainlaste sisserände arvelt | Statistikaamet](#)

Rahvastiku paiknemine pikemas vaates ehk Eesti üleriigiline planeering 2050³

Üleriigilise planeeringu 2050 koostamiseks on valminud asustuse arengustsenaariumite kooduuring. Üleriigilise planeeringu eesmärk on riigi tasakaalustatud ruumilise arengu põhimõtete, suuniste ja suundumuste kindlaks määramine aastani 2050. Kooduuring keskendub nelja võimaliku arengustsenaariumi analüüsile.

Võimalikud arengustsenaariumid ning nende eeldused:

A – Pealinnastuv Eesti: Rahvastik ja majandus koonduvad jätkuvalt pealinnaregiooni, ülejäänud Eesti asustus koos majandusruumiga kahaneb. Samaaegselt tugevneb hajaasustus (maakodude ja kaugtöö populaarsus kasvab).

B – Regioonikeskuste Eesti: Rahvastik ja majandus koonduvad lisaks Tallinnale ka Tartusse, Pärnusse ja Ida-Viru linnastusse.

C – Väikekeskuste Eesti: Tähelepanu kese on piirkonnakeskuste (sh maakonnakeskuste) ja väikelinnade majanduse ja elukeskkonna arengul.

D - Sisserände Eesti: Eesti üldine atraktiivsus ja tööjõuvajadus suurendab sisserännet, toetab asustuse koondumist pealinnaregiooni ja suuremates regioonikeskustes, aga ka teisi Eesti piirkondi.

Joonis 6. Asustuse võimalikud arengustsenaariumid, allikas Tammaru jt 2025

³ Alapeatükk tugineb: Tammaru, T., Kährlik, A., Aasa, A., Kalm, K., Metspalu, P., Ideon, A., Sepp, V., Roose, A., Ojari, A., Tammis, T., Kalvo, R., Noorkõiv, R., Sooväli-Sepping, H. (2025); Üleriigilise planeeringu asustuse arengustsenaariumide kooduuring: lõpparuanne; Tartu Ülikool, EKA, Hendrikson DGE; [Uuringud | Riigiplaneering](#)

Asustuse arengu nelja tulevikustsenaariumi võrdlus näitab, et riigi majandusele oleks parim arengutee kui pealinnaregiooni kõrval oluliselt Eesti konkurentsivõimesse panustaksid ka Tartu, Pärnu ja Ida-Virumaa linnapiirkonnad. Sellest lähtuvalt on Eesti 2050 üldplaneeringu väljatöötamise aluseks võetud plaan, mille järgi Eesti tuleviku asustuse tasakaalustatud arengu aitavad tagada kümme majanduslikult tugevat vedurlinna, mis suudavad pakkuda töökohti ja olulisemaid kõrgemat järku teenuseid nii enda kui ümbritsevate piirkondade elanikele.

Kümme vedurlinna (Kaart 2) jaotuvad kolme rühma lähtuvalt töökohtade ja teenuste pakkumise võimekusest:

A- Rahvusvahelised linnad: Tallinn ja Tartu, mis katavad kogu Eestit hõlmavaid üleriigilisi funktsioone, sh teadus-arendustegevuses ja innovatsiooni ning tööstuse edendamisel, valitsussektoris, rahvusvahelisi liikumisvõimalusi pakkuvana, kultuurielus, hariduse-, meditsiini- jt võrgustikes.

B- Regionaalsed linnad: Pärnu ning Ida-Virumaa linnastu, mille funktsionaalne mõju jääb valdavalt maakondlikesse piiridesse, kuid mis võtavad üleriigilise arenguveduri rolli mõnes kasvavas majandusniššis (Ida-Viru tööstus, Pärnu energia-, logistika- ja heaolumajandus) lisaks üldistele linna ja linnapiirkonna funktsioonidele ka töökohtade, teenuste ja elukeskkonna pakkujana.

C- Piirkondlikud linnad: Viljandi, Rakvere, Võru, Kuressaare, Paide-Türi ja Haapsalu, mille funktsionaalne mõju elanike ja ettevõtete eneseteostuse võimalustele on selgelt maakondlik. Rahvastikuarengute piirkondlikuks tasakaalustamiseks on vajalik nende keskuste arendamine mitmekesisist linnalist keskkonda pakkuvate keskustena. See hõlmab ettevõtluse ja innovatsiooni kompetentsikeskuste olemasolu, mitmekesiseid töökohti ning kõrgema taseme teenuseid, sh õppe ja kultuuri funktsioone.

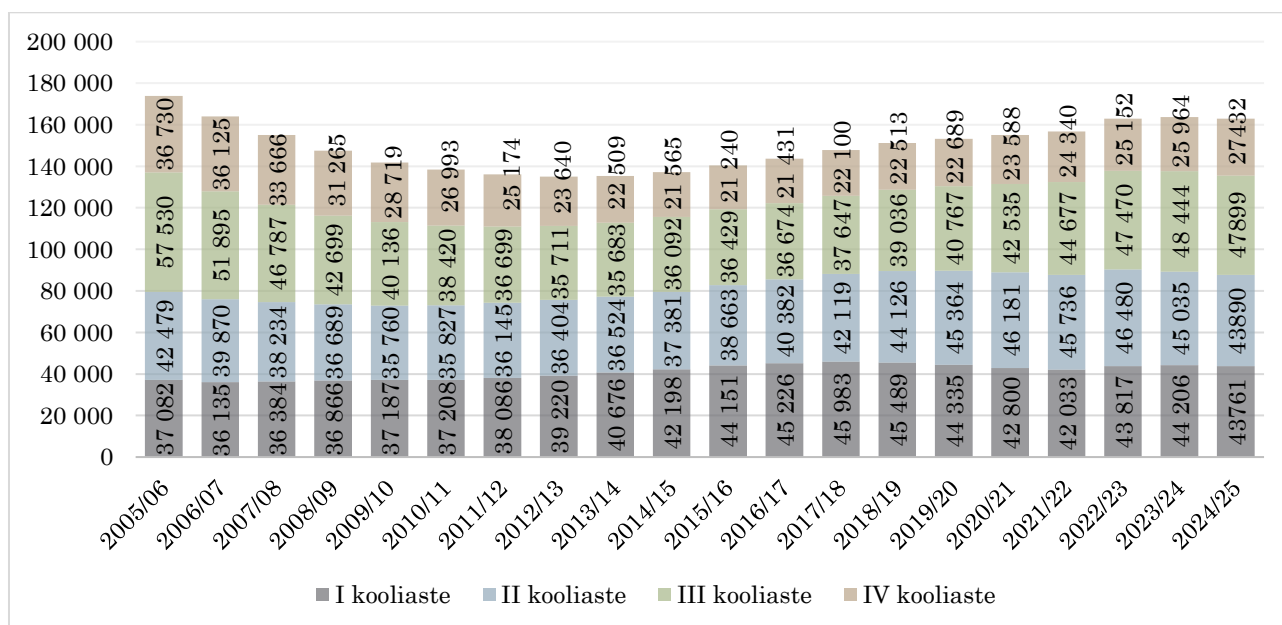
Kaart 2. Eesti 2050 üleriigilise planeeringu asustuse struktuur

Tuleviku gümnaasiumivõrku (2035+) planeerides ei saa siiski jääda vaid 10 vedurlinna kontseptsiooni juurde, mis on kaardil 2 märgitud siniste ning punaste mummudega. Üldkeskhariduse regionaalse kättesaadavuse tagamiseks ei ole see piisav. Milline võiks esialgsete hinnangute baasil gümnaasiumivõrk 2035+ välja näha antakse ülevaade käesoleva analüüsi lõpus.

Üldhariduskoolide õpilased ja koolid

Muutused õpilaste arvus

Viimase viie õppeaasta vaates ehk võrreldes 2020/21. õppeaastaga oli 2024/25. õppeaastal üldharidussüsteemis kokku pea 8000 õppijat rohkem (+5%). Õpilaste arv on aasta-aastalt mõõdukalt kasvanud juba viimasel kümnel aastal (Joonis 7). Selle põhjuseks on ühelt poolt olnud kõrgem sündimus, näiteks aastatel 2006-2011 sündis ligikaudu 15 kuni 16 tuhat last aastas, samas kui sellele eelnenud kümnendil ligikaudu 12 kuni 14 tuhat last aastas. Teisalt on õpilaste arvu kasvatanud ka suurenenud sissevõetud, sh tagasipöördumine ning Ukraina sõjapõgenike saabumine. Siiski hoolimata viimaste aastate õpilaste arvu mõõdukast kasvust, on õpilaste arv madalam (162 982 õppijat) kui näiteks 2005. aastal (173 821 õppijat) või 2000. aastal (212 184 õppijat). 2024/25. õppeaasta oli viimase 11 aasta jooksul esimene õppeaasta kui üldhariduskoolide statsionaarse õppe õpilaste arv võrreldes eelmise õppeaastaga langes pea 700 õpilase võrra. Langus tulenes õpilaste arvu vähenemisest põhikooliklassides, gümnasistide arv kasvab järgmised paar aastat, seejärel hakkab langema.

Joonis 7. Üldhariduskoolide statsionaarse õppe õpilaste arv perioodil 2005/06-2024/25, allikas: EHIS

Statsionaarse õppe õpilaste arvu muutus ei ole olnud üle riigi ühetaoline (Tabel 6). Kui viimase viie õppeaasta vaates on üldhariduse statsionaarse õppe õpilaste

koguarv kasvanud 5%, siis maakonniti näeme, et õpilaste arv on kasvanud kümnes maakonnas ning viies langenud. Võrreldes 2005/06. õppeaastaga on õpilaste arv kasvanud ainult Harjumaaal ning Tartumaal ning ülejäänud maakondades on langenud. Kui Tartumaa puhul oli nii viimase 5 õppeaasta vaates kui ka võrreldes 2005/06. õppeaastaga kasv 7%, siis Harjumaa õpilaste arvu kasv on vastavalt olnud 9% ja 28%. Kui 2005/06. õppeaastal õppis Harjumaa koolides kokku 36% kogu Eesti õpilastest, siis 2024/25. õppeaastaks on näitaja tõusnud 49%-le. Tartumaa õpilaste osatähtsus on tõusnud samal perioodil 12%-lt 14%-le. Teiste maakondade õpilaste osakaal on langenud.

Tabel 6. Üldhariduse statsionaarse õppe õpilaste arv ja selle muutus 2005/06-2024/25. õppeaastatel maakondade lõikes allikas EHIS

maakond	2005/06	2020/21	2024/25	muutus 2024 vs 2020	muutus 2024 vs 2005
Harjumaa	62 398	73 395	79 985	9%	28%
Hiiumaa	1 576	820	767	-6%	-51%
Ida-Virumaa	18 073	13 050	12 340	-5%	-32%
Jõgevamaa	5 279	2 856	2 827	-1%	-46%
Järvamaa	5 027	3 175	3 232	2%	-36%
Läänemaa	3 670	2 458	2 514	2%	-31%
Lääne-Virumaa	9 901	6 873	6 936	1%	-30%
Põlvamaa	4 011	2 553	2 336	-8%	-42%
Pärnumaa	13 467	9 844	10 338	5%	-23%
Raplamaa	5 213	4 023	4 057	1%	-22%
Saaremaa	5 158	3 460	3 594	4%	-30%
Tartumaa	21 062	21 082	22 562	7%	7%
Valgamaa	4 792	2 847	2 747	-4%	-43%
Viljandimaa	7 950	5 102	5 147	1%	-35%
Võrumaa	6 244	3 566	3 600	1%	-42%
Eesti kokku	173 821	155 104	162 982	5%	-6%

Kuigi ka Ukraina sõjapõgenike lapsi on kõige enam asunud õppima just Harju- ja Tartumaa koolidesse, oleks neis maakondades olulise õpilaste arvu kasvuga tegu ka siis, kui sõjapõgenikke ei oleks saabunud⁴ (lähtuvalt sündimusest, rahvastiku paiknemisest, siserändest ning sisserändest ja õpirände trendidest). Kuigi sõjapõgenike lapsi on märkimisväärsel hulgal⁵ asunud õppima ka Ida-Virumaa

⁴ Harju- ja Tartumaa kasvu taustal on rahvastiku paiknemine, sündimuse näitajad, riigisisene ränne ja sisseränne (enamik sisserännanute asuvad elama Harju- ja Tartumaale) ning õpiränne, mis mõjutab tugevalt Tartumaa koolide gümnaasiumiõppurite arvu.

⁵ Üle 500 õpilase 2024 jaanuari seisuga.

üldhariduskoolidesse, on Ida-Virumaa statsionaarse õppe õpilaste arv on võrreldes 2019/20. õppeaastaga siiski langenud.

Põhikooliõpilaste arv oli 2024/25. õppeaastaks võrreldes viie aasta tagusega kasvanud 3% võrra, kuid võrreldes 2005/06. õppeaastaga 1% võrra langenud (Tabel 7). Maakondade lõikes on muutused väga erinevad. Kui viimase viie õppeaasta vaates on üheksas maakonnas põhikooliõpilaste arv kasvanud, siis pikemas vaates (ehk võrreldes 2005/06. õppeaastaga) on põhikooliõpilaste arv kasvanud vaid Harju- ja Tartumaal.

Tabel 7. Statsionaarse õppe põhikooliõpilaste arv ja selle muutus 2005/06-2024/25. õppeaastatel maakondade lõikes, allikas EHIS

maakond	2005/06	2020/21	2024/25	muutus 2024 vs 2020	muutus 2024 vs 2005
Harjumaa	48065	62095	65442	5%	36%
Hiiumaa	1275	701	640	-9%	-50%
Ida-Virumaa	13911	11154	10518	-6%	-24%
Jõgevamaa	4357	2441	2439	-0,1%	-44%
Järvamaa	4175	2781	2853	3%	-32%
Läänemaa	2838	2028	2062	2%	-27%
Lääne-Virumaa	8136	5949	5864	-1%	-28%
Põlvamaa	3299	2226	2005	-10%	-39%
Pärnumaa	10706	8473	8792	4%	-18%
Raplamaa	4429	3563	3572	0,3%	-19%
Saaremaa	4102	2942	3048	4%	-26%
Tartumaa	16366	17268	18429	7%	13%
Valgamaa	3964	2485	2386	-4%	-40%
Viljandimaa	6468	4317	4400	2%	-32%
Võrumaa	5000	3093	3100	0,2%	-38%
Eesti kokku	137091	131516	135550	3%	-1%

Gümnasistide arv oli 2024/25. õppeaastaks võrreldes viie aasta tagusega kasvanud 16% võrra, kuid võrreldes 2005/06. õppeaastaga siiski 25% võrra langenud (Tabel 8). Ka gümnasistide arvu vaates on maakondade lõikes muutused väga erinevad. Viimase viie õppeaasta vaates on kümnes maakonnas gümnasistide arv kasvanud. Ka siin jäävad nii protsentuaalsed kui ka nominaalarvudes kasvud väga erinevatesse vahemikesse – näiteks Harjumaal kasv 29% ehk üle 3000 gümnasisti, väikseim protsentuaalne kasv Põlvamaal (1% ehk 4 gümnasisti). Pikemas vaates (ehk võrreldes 2005/06. õppeaastaga) on gümnasistide arv kasvanud vaid Harjumaal – 1% võrra ehk 210 gümnasisti. Ülejäänud maakondades on

gümnaasistide arv langenud. Enamikes maakondades jääb langus 40-60% vahemikku, vaid Tartumaal on kahanemine väiksem ehk 12%.

Tabel 8. Statsionaarse õppe gümnaasistide arv ja selle muutus 2005/06-2024/25. õppeaastatel maakondade lõikes, allikas EHIS

maakond	2005/06	2020/21	2024/25	muutus 2024 vs 2020	muutus 2024 vs 2005
Harjumaa	14333	11300	14543	29%	1%
Hiiumaa	301	119	127	7%	-58%
Ida-Virumaa	4162	1896	1822	-4%	-56%
Jõgevamaa	922	415	388	-6,5%	-58%
Järvamaa	852	394	379	-4%	-56%
Läänemaa	832	430	452	5%	-46%
Lääne-Virumaa	1765	924	1072	16%	-39%
Põlvamaa	712	327	331	1%	-54%
Pärnumaa	2761	1371	1546	13%	-44%
Raplamaa	784	460	485	5,4%	-38%
Saaremaa	1056	518	546	5%	-48%
Tartumaa	4696	3814	4133	8%	-12%
Valgamaa	828	362	361	-0,3%	-56%
Viljandimaa	1482	785	747	-5%	-50%
Võrumaa	1244	473	500	5,7%	-60%
kokku	36730	23588	27432	16%	-25%

Muutused üldhariduskoolide arvus

Rahvaarvu muutustest ning rahvastiku ümberpaiknemisest tingituna on muutunud võrreldes 20 aasta taguse ajaga ka statsionaarse õppega üldhariduskoolide arv. Vähenenud on algkoolide arv ning gümnaasiumiastmega koolide arv, kasvanud on põhikoolide arv (Tabel 9).

Tabel 9. Statsionaarse õppega koolide arv ja selle muutus koolitüübist lähtuvalt õppeaastatel 2005/06, 2020/21 ja 2024/25; allikas EHIS

koolide arv	2005/06	2020/21	2024/25	muutus 2024 vs 2005
algkool	93	51	41	-56%
põhikool	264	300	278	5%
gümnaasiumiastmega kool*	240	158	154	-36%
kokku	597	509	473	-21%

Märkus: * Gümnaasiumiastmega kool ehk kõik üldhariduskoolid, millel on klassid 10-12, sh kuuluvad siia alla nn puhtad gümnaasiumid (klassid 10-12); täistsükli koolid (klassid 1-12) ning gümnaasiumiastmega progümnaasiumid (klassid 7-12).

Maakondade lõikes on viimasel 20 aastal statsionaarse õppega üldhariduskoolide arv kasvanud Harjumaal (+6 kooli) ning jäänud samaks Hiiumaal ja Tartumaal. Ülejäänud kaheteistkümnes maakonnas on üldhariduskoolide arv vähenenud (Tabel 10).

Tabel 10. Statsionaarse õppega üldhariduskoolide arv maakondade lõikes õppeaastatel 2005/06, 2020/21 ja 2024/25; allikas EHIS

maakond	2005/06	2020/21	2024/25	muutus 2024 vs 2005
Harjumaa	148	145	154	4%
Hiiumaa	7	7	7	0%
Ida-Virumaa	46	38	35	-24%
Jõgevamaa	26	22	15	-42%
Järvamaa	24	21	18	-25%
Läänemaa	20	16	14	-30%
Lääne-Virumaa	42	33	27	-36%
Põlvamaa	25	16	11	-56%
Pärnumaa	60	43	39	-35%
Raplamaa	28	20	19	-32%
Saaremaa	24	20	21	-13%
Tartumaa	57	60	57	0%
Valgamaa	21	17	13	-38%
Viljandimaa	39	28	26	-33%
Võrumaa	30	23	17	-43%
kokku	597	509	473	-21%

Algkoolide arv on viimase 20 aasta vaates kasvanud vaid Järvemaal (+1 algkool) ja Saaremaal (+3 algkooli). Põhikoolide arv on kasvanud Harjumaal (+24 põhikooli), Hiiumaal (+1 põhikool), Ida-Virumaal (+9 põhikooli), Raplumaal (+1 põhikool) ning Tartumaal (+15 põhikooli). Põhikoolide arvu kasvu taga ei ole ainult uute koolide loomine vaid ka seniste täistsükli koolide muutmine põhikoolideks (gümnaasiumiastme sulgemise järgselt). Viimase 20 aasta vaates ei ole mitte üheski maakonnas gümnaasiumide arv suurenenud (Tabel 11).

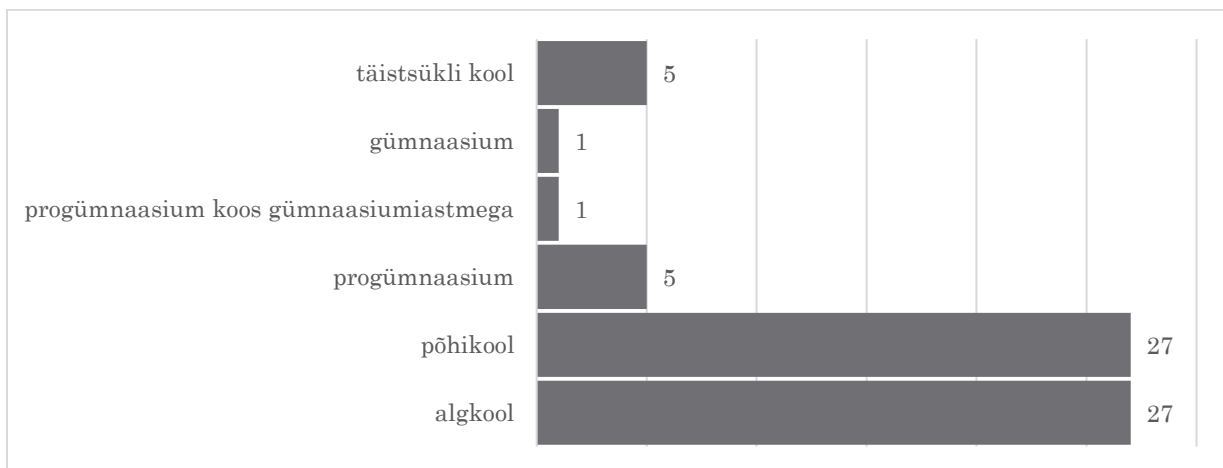
Tabel 11. Statsionaarse õppega üldhariduskoolide arv maakondade ning koolitüüpide lõikes õppeaastatel 2005/06 ja 2024/25; allikas EHIS

Maakond	2005/06			2024/25		
	algkool	põhikool	gümnaasium	algkool	põhikool	gümnaasium
Harjumaa	20	41	87	12	65	77
Hiiumaa	0	5	2	0	6	1
Ida-Virumaa	0	16	30	0	25	10
Jõgevamaa	7	11	8	2	10	3
Järvamaa	2	14	8	3	11	4
Läänemaa	4	10	6	2	9	3
Lääne-Virumaa	5	23	14	2	17	8
Põlvamaa	8	12	5	1	7	3
Pärnumaa	15	29	16	7	23	9
Raplamaa	9	13	6	2	14	3
Saaremaa	2	18	4	5	14	2
Tartumaa	6	22	29	3	37	17
Valgamaa	5	10	6	0	10	3
Viljandimaa	8	21	10	1	19	6
Võrumaa	2	19	9	1	11	5
kokku	93	264	240	41	278	154

Pelgalt eraldiseisvate üldhariduskoolide arvu analüüs ei anna olukorrast täit ülevaadet, sest aina enam üldhariduskoole liidetakse, mis tähendab seda, et koolide arvu statistikas sisalduvad liidetud koolid edaspidi ühe asutusena (ühe juriidilise kehana), kuid sel asutusel on mitmeid tegevuskohti ning mitte ainult ühe asustusüksuse⁶ piires vaid ka erinevates asustusüksustes. Ehk 2024/25. õppeaasta andmete näitel saab öelda, et tegutseb kokku 473 statsionaarse õppega üldhariduskooli, kuid erinevate tegutsemiskohtade arv on suurem (hinnanguliselt 515).

⁶ Asustusüksus ehk küla, alevik, alev, linn.

Seni Eesti Hariduse Infosüsteemi kogutud andmestik ei võimalda eristada üldhariduskoolide erinevaid tegevuskohti ega ka õpilaste jagunemist nende vahel. Erinevate andmeallikate koondamise tulemusel⁷ on saadud ülevaade üldhariduskoolide kohta, millel on teadaolevalt tegevuskoht teises asustusüksuses. Selliseid koole oli 2024/25. õppeaastal kokku 24⁸. Neil 24-l üldhariduskoolil on erinevates asustusüksustes tegevuskohti kokku 66. Kõige rohkem erinevates asustusüksustes asuvaid tegevuskohti on Põlva Koolil (6). Erinevate tegevuskohtadega üldhariduskoolide puhul on tavapärane, et erinevates tegevuskohtades tegutsevad erinevad klassid. Näiteks Järvakandi Kool tegutseb kahes erinevas asustusüksuses – Eidapere küla tegevuskohas viiakse õpet läbi klassides 1-6, Järvakandi alevi tegevuskohas viiakse õpet läbi klassides 1-9. 66 erinevas asustusüksuses asuvas tegevuskoha seas on kõige enam algkoole (klassid 1-3, 1-4 või 1-6) ning põhikoole (klassid 1-9) (Joonis 8).

Joonis 8. Erinevates asustusüksustes asuvate üldhariduskoolide tegevuskohad koolitüübi järgi; allikas EHIS

Märkused: täistsükli kool (klassid 1-12); gümnaasium (klassid 10-12); progümnaasium koos gümnaasiumiastmega (klassid 7-12); progümnaasium (klassid 7-9); põhikool (klassid 1-9); algkool (klassid 1-3, 1-4 või 1-6).

Haridus- ja Teadusministeerium on läbi viimas muudatust, mille järgi alates 2025/26. õppeaastast tuleks EHISesse sisestada mitme tegevuskohaga koolide

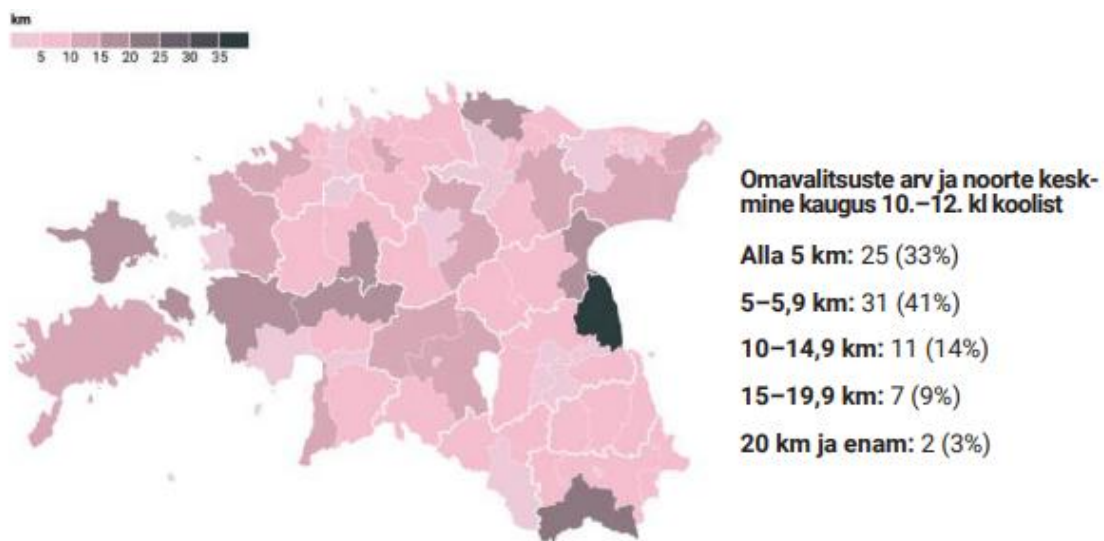
⁷ Erinevateks andmeallikateks on: EHISesse märgitud koolide hoonete asukohad; koolide põhimäärused; koolide kodulehed; iga-aastane koolipidajate Haridus- ja Teadusministeeriumile edastatav koolivõrgu muudatuste info (koolide liitmised, sulgemised jne).

⁸ Arv ei pruugi olla täielik.

puhul ka õpilaste jagunemine tegevuskohtade lõikes. Tänu sellele muudatusele on võimalik saada täielik kaardistus üldhariduskoolide tegevuskohtade osas.

Gümnaasiumivõrk ja gümnaasistide õpiränne⁹

2025. aasta Arenguseire Keskuse uuringus¹⁰ hinnati, et teenuste kättesaadavus on Eestis heal tasemel ning et 84% gümnaasiumiealiste jaoks on lähim gümnaasium 10-minutilise autosõidu kaugusel. Gümnaasiumiastmega kool asub noortest keskmiselt 4,5 km kaugusel. Tegu on Eesti keskmiste näitajatega. Sõltuvalt kohalikust omavalitsusest on keskmised kaugused erinevad (Kaart 3).

Kaart 3. Gümnaasiumi keskmine kaugus kilomeetrites kohalike omavalitsuste lõikes

Iga kohaliku omavalitsuse territooriumil üldkeskharidust pakkuvat õppeasutust ei tegutse (näiteks Peipsiääre vald, Rõuge vald). Lisaks on teine rühm kohalikke omavalitsusi, kes küll ise gümnaasiumiastmega kooli ei pea, kuid kelle territooriumil tegutseb riigigümnaasium ehk üldkeskhariduse omandamise võimalus on kohalikus omavalitsuses tagatud (näiteks Valga vald või Jõgeva vald).

Gümnaasistide arv on viimase 20 aasta vaates Eestis kokku 25% võrra langenud. Maakondade lõikes on gümnaasistide arv sel perioodil vaid Harjumaal suurenenud

⁹ Antud alapeatükis käsitletakse vaid statsionaarse õppega gümnaasiume.

¹⁰ Kindsiko, E., Masso, M., Danilov, T. (2025); Kohalike avalike teenuste kättesaadavuse tulevik: Trendid ja stsenaariumid aastani 2050; Arenguseire Keskus; <https://arenguseire.ee/uurimissuunad/avalike-teenuste-aeg-ruumilise-kattesaadavuse-tulevik/>

ning ka seal vaid 1 protsendi (ca 200 õpilast) võrra (Tabel 8). Seega on ootuspärane, et ka gümnaasiumide arv ei ole mitte üheski maakonnas võrreldes 20 aasta taguse ajaga suurenenud. Gümnaasiumide arvu muutust sel perioodil on oluliselt mõjutanud riigigümnaasiumide loomine. Vähemalt üks riigigümnaasium tegutseb tänaseks igas maakonnas (Tabel 12). Seoses riigigümnaasiumide rajamisega on muutunud senine kohalike omavalitsuste peetavate gümnaasiumide võrk kohalikes omavalitsustes. Näiteks Narva linnas langes peale teise riigigümnaasiumi loomist gümnaasiumide arv 8-lt 4-le¹¹. Viljandi linnas vähenes peale riigigümnaasiumi loomist (2012a) gümnaasiumide arv 3-lt 1-le¹².

Tabel 12. 2024/2025. õppeaastal tegutsevad riigikoolid maakonniti, mis pakuvad statsionaarset üldkeskharidusõpet; allikas EHIS

Õppeasutus	asukoha maakond	asukoha KOV	gümnasistide arv stats 2024/2025
Tallinna Pelgulinna Riigigümnaasium	Harjumaa	Tallinna linn	682
Tallinna Mustamäe Riigigümnaasium	Harjumaa	Tallinna linn	672
Viimsi Gümnaasium	Harjumaa	Viimsi vald	561
Tallinna Tõnismäe Riigigümnaasium	Harjumaa	Tallinna linn	520
Saue Riigigümnaasium	Harjumaa	Saue vald	487
Rae Gümnaasium	Harjumaa	Rae vald	354
Tabasalu Gümnaasium	Harjumaa	Harku vald	345
Tallinna Muusika- ja Balletikool (<i>üldkeskharidus</i>)	Harjumaa	Tallinna linn	80
Hiiumaa Gümnaasium	Hiiumaa	Hiiumaa vald	127
Narva Gümnaasium	Ida-Virumaa	Narva linn	523
Jõhvi Gümnaasium	Ida-Virumaa	Jõhvi vald	422
Sillamäe Gümnaasium	Ida-Virumaa	Sillamäe linn	257
Kohtla-Järve Gümnaasium	Ida-Virumaa	Kohtla-Järve linn	235
Narva Eesti Gümnaasium	Ida-Virumaa	Narva linn	187
Kiviõli Riigikool ¹³	Ida-Virumaa	Lüganuse vald	21
Jõgevamaa Gümnaasium	Jõgevamaa	Jõgeva vald	186
Paide Gümnaasium	Järvamaa	Paide linn	218
Läänemaa Ühisgümnaasium	Läänemaa	Haapsalu linn	268
Noarootsi Gümnaasium	Läänemaa	Lääne-Nigula vald	141
Rakvere Riigigümnaasium	Lääne-Virumaa	Rakvere linn	448
Põlva Gümnaasium	Põlvamaa	Põlva vald	191
Pärnu Koidula Gümnaasium	Pärnumaa	Pärnu linn	640
Rapla Gümnaasium	Raplamaa	Rapla vald	261
Saaremaa Gümnaasium	Saaremaa	Saaremaa vald	512

¹¹ Sh 1 erakool Narva Õigeusu Gümnaasium, kus statsionaarses õppes oli 2024/25. õppeaastal kokku 25 gümnasisti.

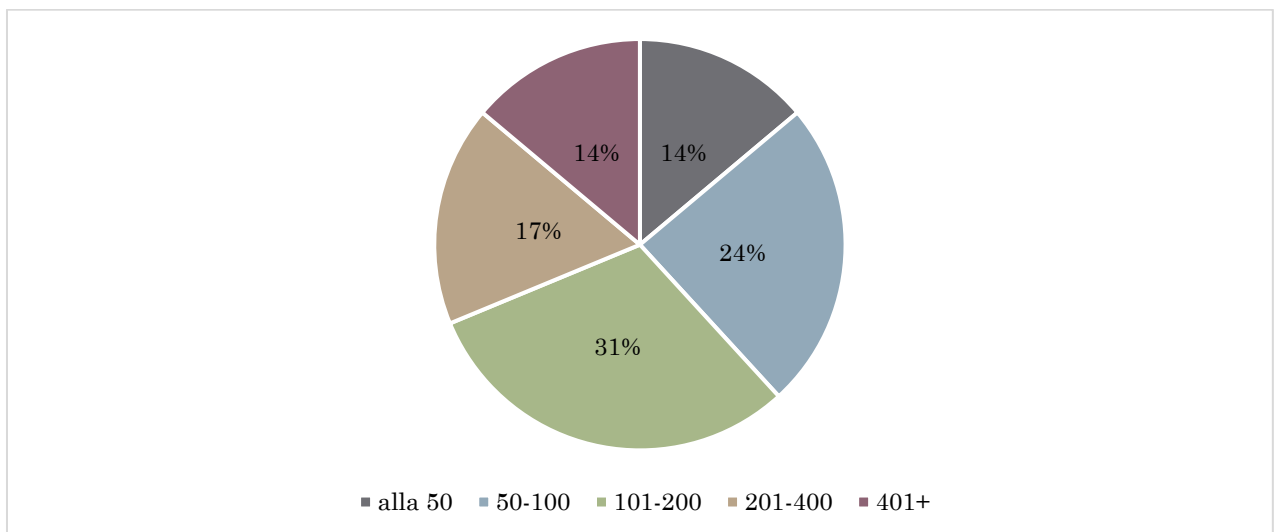
¹² Hiljem omandas Viljandis gümnaasiumiastme koolitusloa ka erakoolina tegutsev Viljandi Vaba Waldorfkool, kus õppis 2024/25. õppeaastal kokku 16 gümnasisti.

¹³ Gümnaasiumiaste sulgetakse järk-järgult, 10.klassi enam vastuvõttu ei toimunud.

Õppeasutus	asukoha maakond	asukoha KOV	gümnaasistide arv stats 2024/2025
Tartu Tamme Gümnaasium	Tartumaa	Tartu linn	492
Nõo Reaalgümnaasium	Tartumaa	Nõo vald	276
Tartu Emajõe Kool	Tartumaa	Tartu linn	3
Valga Gümnaasium	Valgamaa	Valga vald	163
Viljandi Gümnaasium	Viljandimaa	Viljandi linn	521
Võru Gümnaasium	Võrumaa	Võru linn	243
Kokku			10 036

Loodud riigigümnaasiumid on sõltuvalt piirkonnast loodud erineva õppekohtade arvuga. Üldjuhul vähemalt 250 õppekohaga, vaid Hiiumaale loodud riigigümnaasium on väiksem ehk 130 õppekohaga. Kui vaadata ka kohalike omavalitsuste ning erapidajate gümnaasiume, varieerub gümnaasiumiastme suurus kooliti väga suurel määral.

Kõige väiksemaid ehk alla 50 gümnaasistiga üldhariduskooli¹⁴ tegutses 2024/25. õppeaastal 20, mis moodustas 14% gümnaasiumiastmega koolide koguarvust. Neis õppis 2% gümnaasistidest. Kõige enam oli selliseid gümnaasiumiastmega kooli, kus statsionaarse õppe gümnaasistide arv jäi vahemikku 101-200 (Joonis 9).

Joonis 9. Üldhariduskoolide jagunemine statsionaarse õppe gümnaasistide arvust lähtuvalt 2024/25. õppeaastal, allikas EHIS

Märkus: Välja on jäetud üldhariduskoolid, mille gümnaasiumiastme sulgemise otsus on tehtud.

2024/25. õppeaastal tegutsenud gümnaasiumidest väikseimad olid Loksa Gümnaasium ning Viljandi Vaba Waldorfkool, kummaski kokku 16 gümnaasisti.

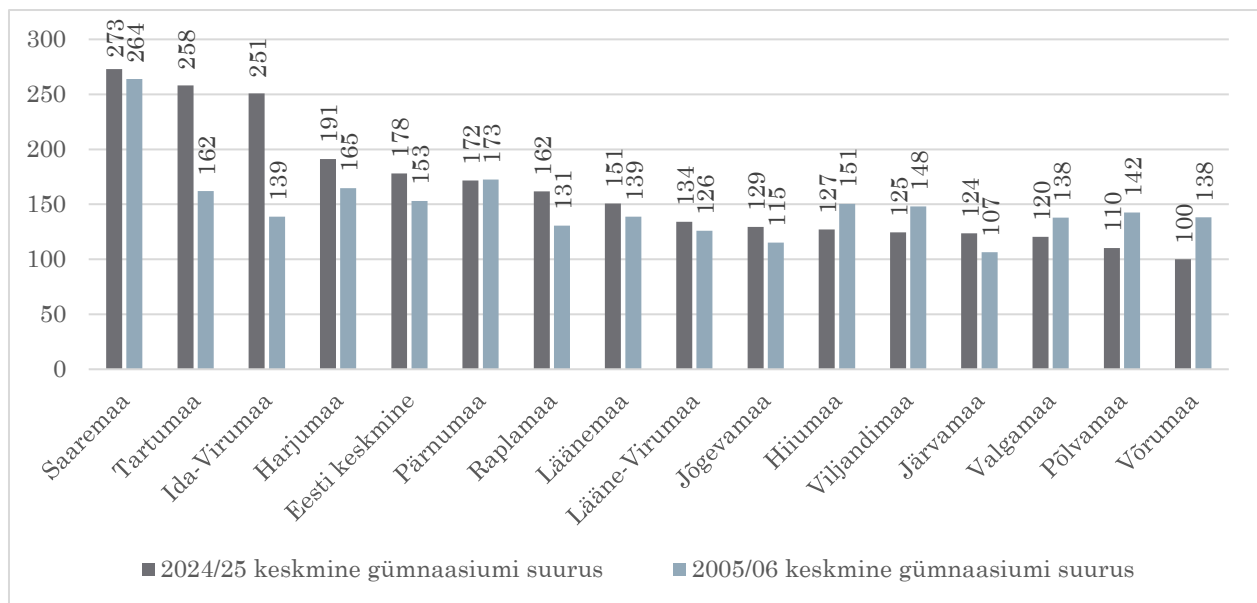
¹⁴ Ainult statsionaarne õpe ning arvestusest välja on jäetud koolid, mille sulgemisotsus on juba tehtud.

Kahekümne kõige väiksema gümnaasiumi seas on 7 erakooli ning 13 kohalike omavalitsuste peetavat kooli. Märkimisväärne on, et 20-st kõige väikseimast gümnaasiumist 4 tegutsevad Tallinna linnas, need kõik on erakoolid (Tabel 13).

Tabel 13. Alla 50 gümnaasistiga (statsionaarne õpe) üldhariduskoolid 2024/25. õppeaastal, allikas EHIS

Gümnaasium	asukoht	omandivorm	gümnaasistide arv 2024/25
Loksa Gümnaasium	Loksa linn	munitsipaal	16
Viljandi Vaba Waldorfkool	Viljandi linn	eraomand	16
"Eduson" kool	Tallinna linn	eraomand	19
Erakool Garant	Tallinna linn	eraomand	25
Narva Õigeusu Gümnaasium	Narva linn	eraomand	25
Kunda Ühisgümnaasium	Viru-Nigula vald	munitsipaal	29
Häädemeeste Keskkool	Häädemeeste vald	Munitsipaal	30
Rakvere Waldorfkool	Rakvere linn	Eraomand	30
Võnnu Keskkool	Kastre vald	munitsipaal	30
Tõstamaa Keskkool	Pärnu linn	Munitsipaal	31
Setomaa Gümnaasium	Setomaa vald	Munitsipaal	33
Orissaare Gümnaasium	Saaremaa vald	Munitsipaal	34
Eurogümnaasium	Tallinna linn	Eraomand	36
Vastseliina Gümnaasium	Võru vald	Munitsipaal	36
Rõngu Keskkool	Elva vald	Munitsipaal	38
Tartu Herbert Masingu Kool	Tartu linn	Munitsipaal	39
Tarvastu Gümnaasium	Viljandi vald	Munitsipaal	41
Kullamaa Keskkool	Lääne-Nigula vald	Munitsipaal	43
August Kitzbergi nimeline Gümnaasium	Mulgi vald	Munitsipaal	45
Eesti Rahvusvaheline Kool	Tallinna linn	eraomand	45

Kuigi võiks eeldada, et just Harjumaal tegutsevad keskmiselt Eesti suurimad gümnaasiumid, siis maakonna keskmist vaadates on Eesti suurimad gümnaasiumiastmed hoopis Saaremaal, Tartumaal ja Ida-Virumaal (2024/25. õppeaastal). Keskmiselt väikseimad gümnaasiumiastmed tegutsesid Valgamaal, Põlvamaal ja Võrumaal (Joonis 10). On maakondi, kus võrreldes 2005/06. õppeaastaga on keskmine gümnaasiumiaste suurenenud, kuid on ka maakondi, kus keskmine gümnaasiumiastme suurus on hoopis vähenenud.

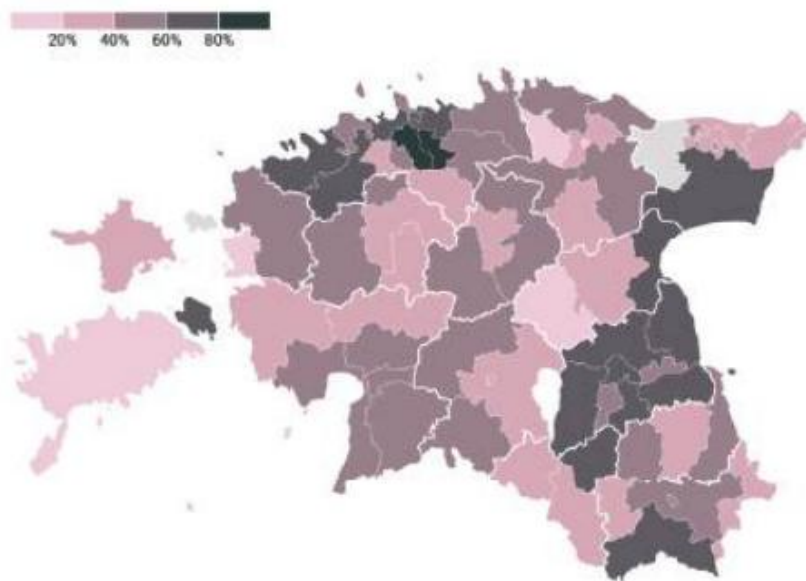

Joonis 10. Keskmine gümnaasiumiastme suurus maakondade lõikes 2005/06. õppeaastal ning 2024/25. õppeaastal, allikas EHIS ja HTM arvutused

Märkused: Välja on jäetud koolid, mille sulgemisotsus oli juba tehtud ning koolides kõiki klasse enam ei tegutsenud.

Gümnaasiumide suuruse ning tulevikuperspektiivi juures mängib olulist rolli gümnaasistide õpiränne. 2025. aastal avaldatud uuringu järgi ei õpi kodule lähimas gümnaasiumis 59% gümnaasistidest¹⁵. Kodust kaugemal gümnaasiumis õppimise põhjused on erinevad, tegu võib olla nii õpilase ja tema pere eelistuse kui ka sundolukorraga (eelistatud kooli ei osutunud vastuvõetuks). Kohalike omavalitsuste lõikes erineb suurel määral kui suur osa gümnaasistidest ei õpi kodule lähimas koolis. Nagu alljärgnevalt kaardilt näha, on rohkem kodust kaugemal gümnaasiumis õppijaid suurima koolivalikuga linnade ja maakondade noorte seas (Kaart 4).

¹⁵ Kindsiko jt 2025

Kaart 4. Kui paljud gümnaasistide ei käi kodule lähimas gümnaasiumis (%)¹⁶

2025. aastal läbi viidud analüüsis otsiti vastust küsimusele, kas ja millised tegurid eristavad kodule lähimas gümnaasiumis õppivat noort kaugemal õppivast noorest¹⁷. Analüüsist selgus, et suurema tõenäosusega õpivad kodust kaugemas koolis gümnaasistid, kelle ema ja ise brutokuupalk on kõrgem. See kehtib nii maalistetes piirkondades elavate noorte kui ka väikelinnalistes ja linnalistes piirkondades elavate noorte puhul. Lisaks suurendab kodust kaugemal gümnaasiumis õppimise tõenäosust elamine linnalises piirkonnas. Tulemus on ootuspärane, sest linnalistes piirkondades tegutseb rohkem koole ehk valik koolide vahel on suurem ning eeldatavasti on ühe linnalise asustusüksuse sisene liiklemine ka lihtsam (nii jalgsi kui ka ühistranspordi vahendusel). Gümnaasiumirände analüüs näitas ka, et mida kõrgem on kooli keskmine lõpueksamite tulemus, seda suurem on koolis gümnaasistide osakaal, kelle jaoks antud kool ei ole kodule lähim. Sellest saab järeldada, et gümnaasiumi teenusrännet tingib ühe olulise tegurina pakutava hariduse kvaliteet. Samas on ka õpilasi, kes õpivad kodust kaugemal asuvas koolis, mille tulemused on

¹⁶ Kindsiko jt 2025

¹⁷ Maasing, E., Serbak, K. (2025); Gümnaasistide õpiränne – kas ja millised tegurid eristavad kodule lähimas gümnaasiumis õppivat noort kaugemal õppivast noorest?; Statistikaamet ja Haridus- ja Teadusministeerium; [Gümnaasistide õpiränne analüüsiraport.pdf](#)

madalamad võrreldes kodule lähima kooliga. See võib olla osalt tingitud sellest, et gümnaasist ei pruukinud paremate tulemustega kooli vastuvõetuks osutada.¹⁸

Siirdudes tagasi Eesti väikseimate gümnaasiumide juurde näeme, et väikeseid gümnaasiumeid pidavates kohalikes omavalitsustes on elab märkimisväärselt enam gümnaasiste kui kohalikus gümnaasiumis õpib. Ehk tänastes väikestes gümnaasiumides õppijate arv võiks olla oluliselt suurem, kuid millegi tõttu on otsustanud suur osa noori siiski gümnaasiumisse õppima minna mujale. Tabelis 14 on kuvatud alla 50 gümnaasistiga gümnaasiumiastmeid pidavad kohalikud omavalitsused, kui palju elab neis kohalikes omavalitsustes Rahvastikuregistri (edaspidi RR) andmeil gümnaasiste ning kui suur osa neist õpib Eesti Hariduse Infosüsteemi (edaspidi EHIS) andmeil teises kohalikus omavalitsuses asuvas gümnaasiumis.

Enamikel juhtudel elab neis kohalikes omavalitsustes oluliselt enam gümnaasiste kui seal õpib. Kõige enam teistes kohalikes omavalitsustes õppivaid gümnaasiste elab Kastre vallas ja Viljandi vallas. Kastre vallas elavatest gümnaasistidest 86% õpib mujal, kuigi omavalitsus peab ühte gümnaasiumiastmega kooli, kus õppis 2024/25. õppeaastal statsionaarses õppes kokku 30 gümnaasisti. Viljandi vallas elavatest gümnaasistides õppis 2024/25. õppeaastal 85% teises kohalikus omavalitsuses asuvas gümnaasiumis, kuigi Viljandi vald peab samuti ühte gümnaasiumid, kus õppis kokku 41 gümnaasisti.

Eranditeks väikest gümnaasiumit pidavate kohalike omavalitsuste puhul on gümnaasistide õpirände vaates Tõstamaa Keskkooli pidav Pärnu linn (mis on õpirände vaates sisserände KOV) ning Orissaare Gümnaasiumit pidav Saaremaa vald. Kui vaadata gümnaasistide elukohta detailsemalt selgub, et ka Tõstamaal elavatest gümnaasistidest enam kui pooled rändavad gümnaasiumisse siiski kaugemale. Saaremaa vallast mandrile märkimisväärselt õpirännet ei ole, kuid gümnaasistide jaoks on saarel tõmbekeskuseks Kuressaare. Orissaares elavad gümnaasistid õpivad eelkõige Orissaare Gümnaasiumis, tõenäoliselt on selle põhjuseks Kuressaarest suhteliselt kaugel paiknemine (ca 53km)

¹⁸ Maasing ja Serbak 2025

Tabel 14. Gümnaasiumiränne alla 50 gümnaasistiga gümnaasiumiastmeid pidavates kohalikes omavalitsustes 2024/25. õppeaastal; allikas Rahvastikuregister ja EHIS

KOV	KOVis elavate gümnaasistide arv RR alusel	õpib samas KOVis paiknevas riigigümnaasiumis	õpib teises KOVis asuvas gümnaasiumis
Loksa linn	19	-	8 (42%)
Viru-Nigula vald	81	-	55 (68%)
Häädemeeste vald	100	-	72 (72%)
Kastre vald	110	-	95 (86%)
Pärnu linn*	954	437 (46%)	79 (8%)
Setomaa vald	44	-	18 (41%)
Saaremaa vald	555	87%	79 (8%)
Võru vald	210	-	117 (56%)
Elva vald	236	-	117 (50%)
Viljandi vald	227	-	192 (85%)
Lääne-Nigula vald	115	24 (21%)	68 (59%)
Mulgi vald	123	-	53 (43%)

*Märkused: Pärnu linn on õpirände vaates eristub ülejäänud antud valimi KOVidest, sest on oluliseks õpirände sihtkohaks, mis ei kehti aga linnast ca 50km kaugusel, kuid haldusjaotusest lähtuvalt Pärnu linn alla kuuluva Tõstamaa piirkonna kohta.

Tartu Ülikooli teadlased analüüsisid suurematest linnades väljaspool elavate põhikooliõpilaste õpirännet mõjutavaid tegureid¹⁹. Analüüsis võeti arvesse kooli kvaliteedi⁴⁷ ja õpilase perekondliku taustaga seotud tegureid (kooli keskmine matemaatika tulemus, õpetajate kvalifikatsioon, kooli keskmine perede sissetulek). Kõige olulisemate tulemustena selgub, et kodukandi kooli kõrgem õpetajate kvalifikatsioon vähendab õpirännet ehk siis suurendab kodukandis koolis käimise tõenäosust. Õpirändega on peamiselt seotud õpilaste perekondliku taustaga seotud tegurid, seda nii kooli kui õpilase tasandil. Nimelt, väljaspool kodukanti õpivad suurema tõenäosusega nende perede lapsed, kus isa sotsiaalmajanduslik staatus on kõrgem. Samuti on valitud koolis vanemate sissetulek kõrgem kui kodukandi koolis. Ei ole alust arvata, et samad tegurid ka gümnaasistide õpirände puhul olulise rolliga ei oleks. Lisaks, on eeldatavasti gümnaasiumi valikul tähtsad ka koolide poolt pakutavad õppesuunad, mis valmistavad ette tulevase eriala õpinguteks.

On arutletud ulatusliku õpirände plusside ja miinuste üle ning sellegi üle kas õpirännet tuleks regulatsioonidega piirata. Tuleb arvestada, et vaba

¹⁹ Pedaste, M., Lauri, T., Kalm, K., Leijen, Ä., Aasa, A., Tammaru, T. (2026); Kuidas kujundada õpilaste arvu kahanemist arvestavat ning hariduse eesmärke ja regionaalarengut toetavat koolivõrku?; Eesti Inimarengu Aruandesse – avaldatakse 2026. aastal

gümnaasiumivalikuga kaasneva suure õpirände puhul tuleb arvestada ka erinevate ohtudega²⁰:

1. **Probleemid õppekohtadega** – õppekohtade puudus piirkondades, kuhu on suur sisenev õpiränne; õppekohtade ülejääk piirkondades, millest on suur väljuv õpiränne (mis omakorda muudab kooli ülalpidamise ebaefektiivseks ning seab pikemas vaates kooli jätkusuutlikkuse küsimärgi alla, mis omakorda mõjutab negatiivselt piirkonna atraktiivsust ning elujõulisust);
2. **Koolide ebavõrdne koormus;**
3. **Pikemad kooliteed ja keerulisem pereelu;**
4. **Süvenev sotsiaalmajanduslik kihistumine.**

Seoses gümnaasiumi õpirände küsimustega analüüsis Haridus- ja Teadusministeerium ka seda, milliseid keskmised põhikooli lõpueksamite tulemusi oli keskmiselt vaja, et erinevates omavalitsustes 10. klassi õppima asuda. Analüüsi valimiks oli 2024. aastal põhikooli lõpetanud, kes jätkasid 2024/25. õppeaastal õpinguid statsionaarse õppega gümnaasiumis. Eksamitena võeti arvesse matemaatika eksam ning eesti keele eksam/eesti keel teise keelena eksam. Selgus, et kõige kõrgemaid põhikooli lõpueksami tulemusi oli 2024. aastal 10. klassi sisseastumiseks vaja Nõo vallas ehk Nõo Reaalgümnaasiumis, kus õppima asunute matemaatika ning eesti keel või eesti keel teise keelena eksami keskmine tulemus oli keskmiselt 91,7 punkti 100-st. Tartu ja Tallinna võrdluses olid 10. klassi õppima asunute keskmised põhikooli eksami tulemused kõrgemad Tartu linnal, kus 10. klassis õppijate keskmine tulemus oli 83 punkti ning Tallinnas 79,6 punkti. Tabeli lõpus näeme kohalikke omavalitsusi, mis peavad väikseima gümnaasiumiastmega koole (Tabel 15). Neist Toila vald on gümnaasiumiastmesse vastuvõtu lõpetamise otsuse teinud.

²⁰ Punktid 2-5 Kindsiko jt 2025

Tabel 15. 2024/25. õppeaastal 10.klassis õppijate põhikooli eksamite keskmine tulemus (matemaatika ning eesti keel või eesti keel teise keelena)

gümnaasiumi asukoha KOV	keskmine PK eksamitulemus, %	gümnaasiumi asukoha KOV	keskmine PK eksamitulemus, %
Nõo vald	91,7	Mulgi vald	74,2
Viimsi vald	85,9	Vinni vald	74,1
Saue vald	84,1	Tartu vald	73,6
Lüganuse vald*	84	Tori vald	73,4
Saku vald	83,7	Kadrina vald	73,3
Tartu linn	83	Mustvee vald	73,2
Võru linn	82,5	Põhja-Pärnumaa vald	73
Pärnu linn	82,5	Kohtla-Järve linn	72,6
Haapsalu linn	80,5	Kiili vald	72,4
Tallinn	79,6	Häädemeeste vald	72,4
Hiiumaa vald	79,6	Tõrva vald	72,2
Saaremaa vald	79,4	Põltsamaa vald	72,2
Viljandi linn	79,2	Jõelähtme vald	72,2
Põlva vald	78,9	Viljandi vald	70,8
Paide linn	78,8	Saarde vald	70,3
Loksa linn	78,8	Järva vald	69,3
Jõhvi vald	78,8	Lääneranna vald	69,3
Harku vald	78,7	Märjamaa vald	69,2
Narva linn	78,4	Võru vald	69,2
Lääne-Nigula vald	78	Tapa vald	68,9
Rapla vald	77,8	Kanepi vald	68,7
Kohila vald	77,5	Setomaa vald	68,3
Rakvere linn	76,9	Räpina vald	68,1
Jõgeva vald	76,8	Türi vald	68
Väike-Maarja vald	76,1	Lääne-Harju vald	67,6
Kambja vald	76	Luunja vald	67
Kuusalu vald	75,8	Maardu linn	66,5
Rae vald	75,7	Sillamäe linn	66,3
Antsla vald	75,7	Kastre vald	63,8
Otepää vald	75,5	Põhja-Sakala vald	63,5
Kose vald	75,5	Viru-Nigula vald	58,3
Keila linn	75,4	Toila vald	53,3
Valga vald	74,5		
Elva vald	74,4		
Anija vald	74,3		

Märkused: *Lüganuse vallas asuvas Kiviõli Riigikoolis õppis 10. klassis vaid 5 õpilast. Kiviõli Riigikoolis on otsustatud gümnaasiumiastmesse vastuvõttu rohkem mitte korraldada.

Tulevikuproгноosid

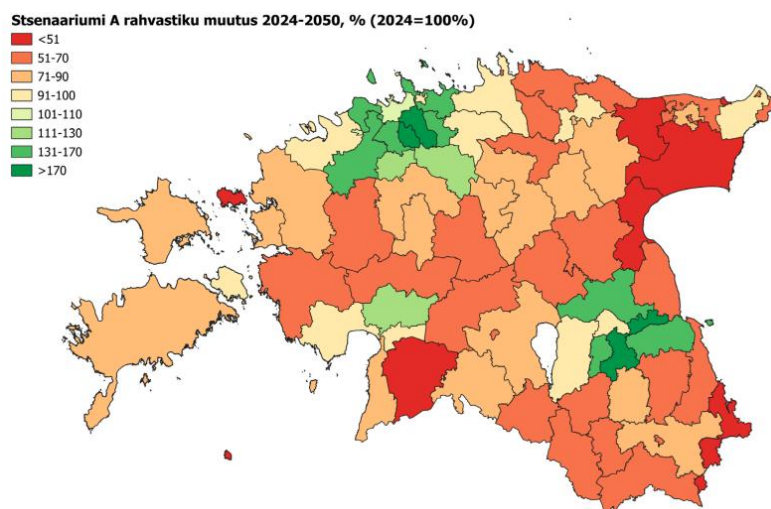
Eesti 2050 üldplaneeringu jaoks koostatud rahvastikuproгноosid²¹

Eesti 2050 üldplaneeringu tarvis koostati rahvastikuproгноosid. Proгноoside koostamisel kasutati vanusnihke meetodi ning lähtealusena kasutati 2024. aasta 1. jaanuari Rahvastiku Statistilises Registriis (enam kasutatakse Rahvastikuregistri nime all) fikseeritud soo- ja vanuskooslust. Rahvastikuproгноosi rändestsenaariumites baasstsenaariumi aluseks on tänaste rändesuundumuste jätkumine ning ülejäänud stsenaariumid eeldavad trendimuutusi. Neli rahvastikuproгноosi stsenaariumit erinevad üksteisest just rände-eelduste poolest. Nii on sündimuse ja suremuse eeldused kõikide stsenaariumide puhul kuni aastani 2050 samad.

Stsenaarium pealinnastuv Eesti (A) eeldab seniste rändesuundumuste jätkumist kogu perioodi vältel ehk antud stsenaarium näitab, milliseks kujuneb rahvastik ja selle paiknemine seniste rändetrendide jätkumise korral²². **Selliste eelduste realiseerudes kahaneb Eesti rahvaarv perioodil 2024-2050 kokku ligi 30 000 inimese võrra ehk 2%.** Antud stsenaariumi korral on rahvaarvu kasv suurim Tallinna linnaregioonis, samuti Tartu ja Pärnu lähivaldades. Kõige suurem rahvaarvu protsentuaalne kasv leiaks aset Rae vallas, kus rahvaarv kasvaks 2050. aastaks 111% ehk ca 27 500 elaniku võrra. Praeguste rändesuundumuste jätkudes on kõige suuremat rahvastikukadu ette näha väikesaartel. Väga suur rahvastiku vähenemine paistab silma paljudes Ida-Virumaa linnades ja valdades (nt Sillamäe ja Kohtla-Järve linnad ning Lüganuse vald) (Kaart 5).

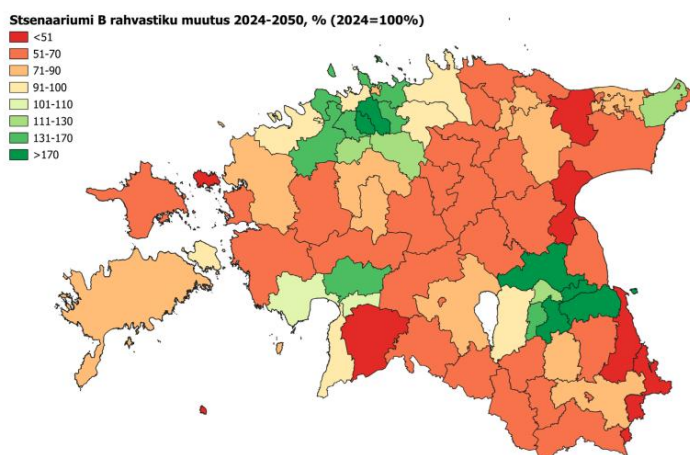
²¹ Alapeatükk põhineb Eesti 2050 üldplaneeringu alusuuringul: Tammaru jt 2025

²² Aluseks on 2015-2023 aastatel toimunud rändetrendid.

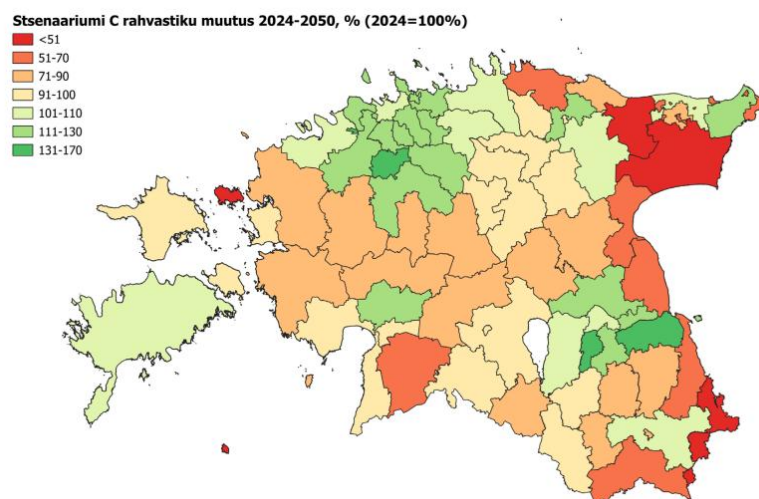
Kaart 5. Rahvaarvu muutus Eesti KOVides pealinnastuva Eesti (A) stsenaariumi korral 2024-2050; 2024=100%

Regioonikeskuste stsenaariumis (B) eeldus on, et regioonikeskuste ja neid ümbritseva tagamaa rahvaarv kasvab A stsenaariumi 2050. aasta rahvaarvuga võrreldes 20%. See ei tähenda tingimata rahvaarvu kasvu võrreldes 2024. aastaga, vaid ka aeglasemat kahanemist võrreldes A stsenaariumiga. Erinevalt tavapärasest rahvastikuprognosis loogikast, kus soovitakse näha, kuhu erinevaid eeldusi testides välja jõuame, püütakse antud stsenaariumi puhul saavutada kindlat rahvaarvu muutuse eesmärki. Antud stsenaariumi abil soovitakse välja selgitada kui palju on vaja tänaseid rändesuundumusi muuta selle eesmärgi saavutamiseks. Teisisõnu, otsitakse vastust küsimusele, millist jõupingutuse määra on vaja tänase pealinnastumise arengu pööramiseks ning kas see tagab ka rahvaarvu kasvu võrreldes 2024. aastaga; või vähendab võimalik jõupingutuse määr üksnes elanike arvu kahanemise kiirust. Tulemustest selgub, et B stsenaariumi realiseerumise korral kasvaks elanike arv võrreldes 2024. aastaga prognoosiperioodi lõpuks küll Tartus ja Pärnus, Ida-Virumaa suuremad keskused jäävad kahanema (Kaart 6).

Kaart 6. Rahvaarvu muutus Eesti KOVides regionaalkestuste stsenaariumi (B) korral 2025-2050; 2024=100%

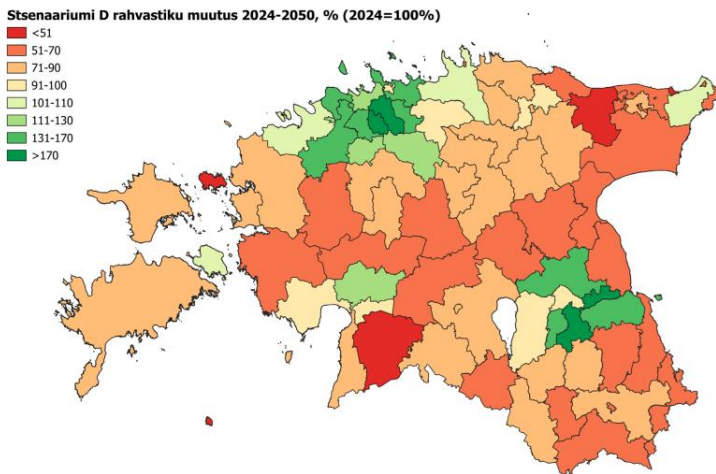
Väikekeskuste Eesti stsenaariumis (C) on rõhk maakonnakeskuste ja väikelinnade majanduse ja elukeskkonna arengul. Selle stsenaariumi puhul eeldatakse ulatuslikku Eesti-sisest rännet väljaspool Tallinna ja regionikeskusi ning nende tagamaad paiknevatesse KOV-desse, mille tulemusel on nende rahvaarv A stsenaariumi 2050. aasta rahvaarvuga võrreldes 30% võrra suurem. See ei tähenda tingimata rahvaarvu kasvu võrreldes 2024. aastaga vaid ka aeglasemat kahanemist võrreldes A stsenaariumiga. Jõupingutus sellise lõpptulemuseni jõudmiseks on oluliselt suurem kui B stsenaariumi.

Kaart 7. Rahvaarvu muutus Eesti KOVides väikekeskuste Eesti (C) stsenaariumi korral 2024-2050; 2024=100%

Sisserände Eesti (D) lähtutakse samadest Eesti-sisese rände eeldustest nagu A stsenaariumis, kuid võimendatakse neid eeldusi sisserände kasvuga teistest riikidest. Täpsemalt eeldatakse välisrände osas iga KOV-i puhul 50%-list kasvu

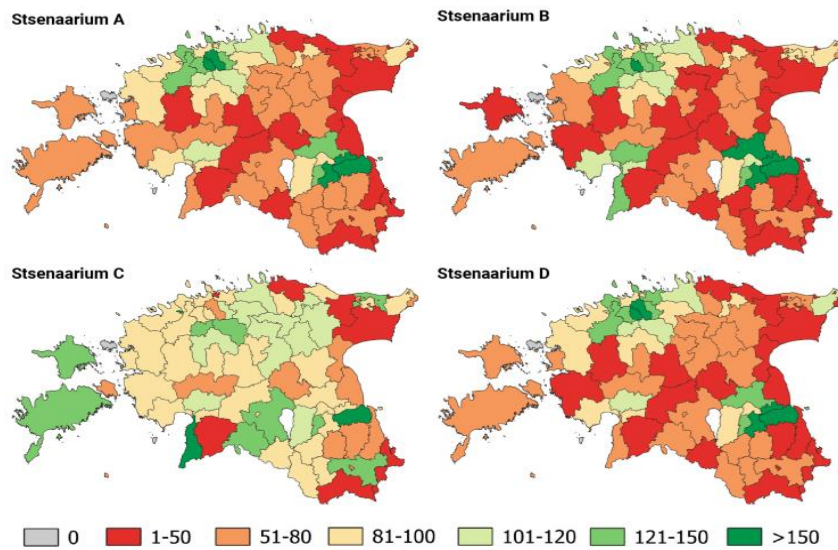
võrreldes 2015–2023 perioodi keskmisega. Rahvaarvu muutuse geograafilised mustrid on küllaltki sarnased A stsenaariumile, kuid on siiski selgelt näha, et 50% suurem välisränne aitab nii mõneski vallas tasandada rahvastikukadu, mida tooks kaasa seniste rändesuundumuste jätkumine. Näiteks on rahvaarvu vähenemine aeglasem mitmes Ida- ja Kagu-Eesti omavalitsuses (nt Alutaguse, Mustvee, Setomaa valdades).

Kaart 8. Rahvaarvu muutus Eesti KOVides sisserände Eesti (D) stsenaariumi korral 2024-2050; 2024=100%

Koostatud prognoosides on rahvastik vanusest lähtuvalt jagatud kolme rühma: lapsed (0-14), tööealised (15-64) ning eakad (65+). Stsenaariumi A korral ehk senise rände jätkudes kaotavad paljud kohalikud omavalitsused aastaks 2050 võrreldes 2024. aastaga rohkem kui 50% lastest vanuses 0-14. Kõige enam kaotavad suurtest linnaregioonidest kaugemale jäävad Ida-, Lõuna-, ja Kesk-Eesti linnad ja vallad (Kaart 9).

Rahvastiku muutus 2024-2050, % (2024=100%)
Vanuserühm 0-14

Kaart 9. Laste (vanuserühm 0-14) arvu muutus erinevate stsenaariumide korral 2024-2050; 2024=100%

Sarnast tulemust näitavad ka B (regioonikeskuste Eesti) ja D (sisserände Eesti) stsenaariumid. C (väikekeskuste Eesti) stsenaariumi realiseerumise korral kasvaks laste arv ka paljudes kaugemates linnades ja valdades.

Õppekohtade vajaduse prognoosid

Tuleviku koolivõrgu planeerimiseks on vajalik õppekohtade vajaduse prognoos. Haridus- ja Teadusministeeriumil on soov muuta keskhariduse vastutust alates 2035. aastast nii, et keskhariduse eest vastutaks ainult riik, on siinkohal tulevikuprognooside vaates välja toodud põhikoolilõpetajate prognoos ning seejärel ka üldkeskhariduse õppekohtade vajaduse prognoos.

Põhikoolilõpetajate prognoos

Põhikoolilõpetajate prognoosi lähtealusena on kasutatud õpilaste arvu klassides 1-9 2024/25. õppeaastal. Kasutatud on ainult statsionaarses õppes õppivate õpilaste arvu. Kuna antud prognoos on aluseks üldkeskhariduse (gümnaasiumi) õppekohtade vajaduse analüüsile on lihtsustamiseks välja jäetud LÕK²³, TÕK²⁴ ja HÕK²⁵ õppekavadel põhikoolis õppivad õpilased²⁶.

Prognoos on koostatud maakonna täpsusega. Kasutatud on vanusnihke meetodit, mis on peamine meetod rahvastikuprognooside koostamisel. Maakondlike prognooside koostamisel on lähtutud kooli asukohast, kus õpilane 2024/25. õppeaastal õppis. Õpilase Rahvastikuregistri järgsest elukohast prognoosis ei lähtuta. Prognoos põhineb eeldusel, et õpilane lõpetab põhikooli samas maakonnas, kus ta 2024/25. õppeaastal õppis ehk et enne põhikooli lõpetamist maakondade vahelist õpirännet või elukoha muutust ei toimu. Prognoos on ümardatud lähima 10-ni. Kuna lähtutakse õpilaste arvust 2024/25. õppeaastal, on võimalik põhikoolilõpetajate prognoos koostada kuni 2033. aastani. Iga-aastaselt uue õppeaasta õpilaste arvude selgumisel on võimalik prognoosi kohandada ning täiendada aasta võrra.

Aastatel 2025-2026 seisavad ees põhikoolilõpetajate tipuaastad ning seejärel algab põhikoolilõpetajate arvu vähenemine (Tabel 16). Aastaks 2033 on

²³ Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava

²⁴ Põhikooli toimetuleku riiklik õppekava

²⁵ Põhikooli hooldusõppe riiklik õppekava

²⁶ Riigil on tulevikus kohustus tagada edasiõppimiseks jõukohased õppekohad kõigile põhikoolilõpetajatele.

põhikoolilõpetajaid ca 1000 võrra vähem võrreldes 2024. aastal lõpetanute arvuga. (-7%). Maakondade lõikes vaadatuna on maakondi, kus 2033. aastal on prognoosi järgi samas suurusjärgus põhikooli lõpetajaid nagu 2024. aastal (Läänemaa, Saaremaa, Tartumaa ja Võrumaa). Ülejäänud maakondades on prognoosist lähtuvalt 2033. aastal põhikoolilõpetajaid 2024. aastaga võrreldes vähem. Suurim protsentuaalne langus leiab aset Hiiumaa (-27%), Valgamaal (-23%) ja Ida-Virumaal ning Põlvamaal (mõlemas -22%). Absoluutarvudes suurim langus leiab aset Harjumaal (üle 400 lõpetaja vähenemine).

Tabel 16. Põhikooli lõpetajate arv 2024. aasta kevadel ning prognoos aastateks 2025-2033, allikas EHIS ja HTM arvutused

Maakond	tegelik	prognoos								
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Harjumaa	7332	7490	7610	7420	7000	6840	6950	7000	7280	6920
Hiiumaa	82	70	80	80	80	60	70	60	60	60
Ida-Virumaa	1270	1220	1170	1190	1170	1190	1090	1110	1140	990
Jõgevamaa	240	290	310	280	270	260	250	260	250	230
Järvamaa	312	310	350	310	310	280	290	310	300	310
Läänemaa	208	230	250	240	220	200	210	230	190	210
Lääne-Virumaa	645	660	650	640	640	670	570	610	590	590
Põlvamaa	255	240	250	220	240	200	210	190	210	200
Pärnumaa	991	1070	1030	1010	900	890	980	910	950	870
Raplamaa	413	400	450	400	390	370	360	350	380	400
Saaremaa	295	360	350	350	330	350	320	310	340	300
Tartumaa	1919	2130	2150	2110	1980	1900	1890	1970	1960	1950
Valgamaa	286	290	290	280	250	260	250	260	230	220
Viljandimaa	441	480	480	520	480	450	450	480	470	420
Võrumaa	333	320	340	370	350	320	340	320	320	340
Kokku	15022	15550	15760	15420	14610	14240	14250	14370	14670	14030

Märkused: Prognoosi koondsumma võib erineda ümardamiste tõttu liidetavate summast.

Gümnaasistide prognoos

Gümnaasistide prognoos põhineb põhikoolilõpetajate prognoosile. Gümnaasistide prognoos sisaldab maakondade vahelist gümnaasistide õpirännet²⁷, mis põhineb viimase kolme aasta õpirände trendidele (2022-2024). Prognoos põhineb eeldusele, et gümnaasium lõpetatakse samas maakonnas, kus õpinguid alustati.

Põhikoolijärgsetest õpivalikutest lähtuvalt on gümnaasistide prognoos koostatud kahe stsenaariumiga:

1. stsenaarium ehk kutsehariduse reformi sisendiga stsenaarium põhineb eeldusel, et kutseharidusereformi tulemusena suureneb igas maakonnas kutsehariduses õpingute jätkajate osakaal 10% võrra võrreldes viimase kolme aasta keskmise tegeliku näitajaga (2022-2024).

2. stsenaarium ehk tänaste trendide jätkumise stsenaarium eeldab tänaste trendide jätkumist põhikoolijärgsete õpivalikute osas ehk on eeldatud, et igas maakonnas jätkab üldhariduses õpinguid sama osakaal põhikoolilõpetajatest nagu 2022-2024 aastate keskmisena.

2024. aastal lõpetas põhikooli kokku 15 022 õpilast²⁸, neist 10 477 ehk 70% jätkas õpinguid üldhariduses ehk gümnaasiumis. Maakonniti erineb olulisel määral üldhariduses ehk gümnaasiumis õpingute jätkajate osakaal (Tabel 17).

²⁷ Võrreldud on lõpetatud põhikooli ja sisse astunud gümnaasiumi asukoha erinevusi maakonna täpsusega.

²⁸ Statsionaarne õpe, v.a LÕK, TÕK, HÕK riiklikud õppekavad.

Tabel 17. 2024. aastal põhikoolilõpetanute gümnaasiumis õpinguid jätkanute osakaal, allikas EHIS

Maakond	Üldkeskhariduses õpingute jätkajate osakaal
Saaremaa	77%
Harjumaa	74%
Hiiumaa	71%
Tartumaa	70%
Eesti keskmine	70%
Jõgevamaa	67%
Lääne-Virumaa	67%
Viljandimaa	67%
Põlvamaa	66%
Pärnumaa	65%
Võrumaa	64%
Läänemaa	62%
Ida-Virumaa	61%
Raplamaa	61%
Valgamaa	60%
Järvamaa	59%

Gümnaasistide prognoos on mõlema prognoosistsenaariumi järgi paaril järgneval aastal tõusmas (tabelid 18 ja 19). Gümnaasistide arvu tipuaastateks on prognoosiperioodil aastad 2025-2027. Seejärel hakkab gümnaasistide arv proportsionaalselt põhikoolilõpetajate arvu langusega kahanema.

Kui põhiharidusejärgselt kutsehariduses (sh kutsekeskhariduses) jätkajate osakaal tõuseb (prognoositsenaarium 1) jõuab gümnaasistide arv tagasi 2024/25. õppeaasta tasemele 2028-2029. aastatel (Tabel 18).

Kui jätkuvad senised trendid ning põhihariduse järgsetes valikutes muutusi ei toimu, siis 2024/25. õppeaasta tasemele gümnaasistide arv prognoosiperioodi jooksul veel ei lange (Tabel 19).

Tabel 18. Gümnaasistide prognoos stsenaarium 1 ehk kutsehariduse reformi stsenaarium

Maakond	tegelik	prognoos								
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Harjumaa	14553	15020	15200	14860	14470	13990	13640	13610	13810	13710
Hiiumaa	127	120	120	120	120	110	100	100	100	90
Ida-Virumaa	1822	1880	1830	1810	1780	1790	1740	1710	1680	1630
Jõgevamaa	390	440	460	480	460	440	420	410	410	400
Järvamaa	379	380	400	390	390	360	350	350	360	370
Läänemaa	452	460	480	490	480	450	430	440	430	430
Lääne-Virumaa	1072	1060	1050	1010	1000	1010	980	960	920	930
Põlvamaa	331	330	330	310	300	290	280	260	270	270
Pärnumaa	1546	1660	1740	1750	1650	1580	1570	1570	1600	1540
Raplamaa	485	480	520	510	500	480	460	450	450	470
Saaremaa	546	570	590	610	600	590	580	560	560	540
Tartumaa	4171	4300	4470	4520	4390	4200	4010	3980	3980	4020
Valgamaa	361	370	380	370	350	340	330	330	320	310
Viljandimaa	747	780	800	820	830	810	770	770	780	760
Võrumaa	500	480	480	480	490	480	470	460	460	460
Kokku	27 482	28 350	28 850	28 530	27 820	26 900	26 120	25 940	26 120	25 920

Maakondlikud prognoositulemused näitavad, et 1 stsenaariumi järgi jääb gümnaasistide arv kas sarnasele tasemele või langeb võrreldes 2024/25. õppeaasta näitajaga (Tabel 18). Protsentuaalselt suurimad langused leiavad aset Hiiumaal (-29%) ja Põlvamaal (-18%). Suurimad absoluutarvudena vähenemised Harjumaal (-843 gümnaasisti) ning Ida-Virumaal (-192 gümnaasisti).

2. prognoosistsenaariumi järgi on 2033. aastal Hiiumaal ja Põlvamaal vähem gümnaasiste kui 2024/25. õppeaastal, enamikes ülejäänud maakondades on gümnaasistide arv suhteliselt sarnane (Tabel 19). Märkimisväärselt enam gümnaasiste võrreldes 2024/25. õppeaastaga on prognoosi järgi 2033. aastal Harjumaal (+577 gümnaasisti), Tartumaal (+299 gümnaasisti) ning Viljandimaal (+164 gümnaasisti). Arvesse tuleb siiski maakondlike prognooside puhul võtta seda, et seniste trendide järgi koondub rahvastik aina enam suurematesse keskustesse, sellest lähtuvalt saab realistlikuks pidada kasvu maakonnakeskustes, kuid mitte äärealadel.

Tabel 19. Gümnaasistide prognoos stsenaarium 2 ehk seniste trendide jätkumise stsenaarium

Maakond	tegelik	prognoos								
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Harjumaa	14553	15540	15810	16410	15980	15460	15060	15030	15250	15130
Hiiumaa	127	130	130	130	130	130	120	110	110	100
Ida-Virumaa	1822	1940	1960	1990	1960	1980	1920	1890	1860	1810
Jõgevamaa	390	450	490	520	510	480	460	450	450	440
Järvamaa	379	400	420	430	430	400	390	390	400	410
Läänemaa	452	470	510	540	530	490	480	480	480	480
Lääne-Virumaa	1072	1100	1120	1120	1110	1120	1090	1070	1020	1030
Põlvamaa	331	340	350	340	340	310	310	290	300	290
Pärnumaa	1546	1730	1810	1940	1840	1750	1740	1740	1770	1710
Raplamaa	485	500	530	570	560	530	510	490	490	510
Saaremaa	546	590	640	670	660	660	640	630	620	610
Tartumaa	4171	4470	4740	5030	4890	4670	4470	4430	4430	4470
Valgamaa	361	390	390	420	400	380	370	380	360	350
Viljandimaa	747	810	840	910	910	890	850	850	860	840
Võrumaa	500	500	520	540	550	540	530	510	510	510
Kokku	27 482	29 360	30 260	31 560	30 800	29 790	28 940	28 740	28 910	28 690

Viidatud allikad

EHIS ehk Eesti hariduse infosüsteem; paljud andmed kättesaadavad www.haridussilm.ee

Kindsiko, E., Masso, M., Danilov, T. (2025); Kohalike avalike teenuste kättesaadavuse tulevik: Trendid ja stsenaariumid aastani 2050; Arenguseire Keskus; <https://arenguseire.ee/uurimissuunad/avalike-teenuste-aeg-ruumilise-kattesaadavuse-tulevik/>

Maasing, E., Serbak, K. (2025); Gümnaasistide õpiränne – kas ja millised tegurid eristavad kodule lähimas gümnaasiumis õppivat noort kaugemal õppivast noorest?; Statistikaamet ja Haridus- ja Teadusministeerium; [Gümnaasistide õpiränne analüüsiraport.pdf](#)

Pedaste, M., Lauri, T., Kalm, K., Leijen, Ä., Aasa, A., Tammaru, T. (2026); Kuidas kujundada õpilaste arvu kahanemist arvestavat ning hariduse eesmärke ja regionaalarengut toetavat koolivõrku?; Eesti Inimarengu Aruandesse – avaldatakse 2026. aastal

Statistikaameti avalik andmebaas; <https://andmed.stat.ee/et/stat>

Tammaru, T., Kährik, A., Aasa, A., Kalm, K., Metspalu, P., Ideon, A., Sepp, V., Roose, A., Ojari, A., Tammis, T., Kalvo, R., Noorkõiv, R., Sooväli-Sepping, H. (2025); Üleriigilise planeeringu asustuse arengustsenaariumide koonduring: lõpparuanne; Tartu Ülikool, EKA, Hendrikson DGE; [Uuringud | Riigiplaneering](#)